

Bedensel Eğitimi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları, Pedagojik Bilgi ve Becerileri ile Bedensel Okuryazarlıkları Arasındaki İlişki

Mehmet Sivri*, Aynur Yılmaz**

Makale Geliş Tarihi: 03/04/2023

Makale Kabul Tarihi: 13/11/2023

DOI: 10.35675/befdergi.1276392

Öz

Araştırmada bedensel eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik inançları, pedagojik bilgi ve becerileri ile bedensel okuryazarlık algıları arasındaki ilişki karma araştırma yaklaşımıyla incelenmiştir. Çalışma grubunu Giresun il merkezindeki okullarda görev yapan 216 bedensel eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Nicel bölümündeki verilerin toplanmasında üç ölçek kullanılmıştır. Nitel bölümünde “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” hazırlanmıştır. Nicel verilerin analizinde bağımsız gruplar t-testi analizi, korelasyon ve çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Nitel verilerde içerik analizinden faydalanılmıştır. Araştırmada pedagojik bilgi ve beceri ile öz yeterlik, bedensel okuryazarlık algısı ile öz yeterlik arasında pozitif yönde orta düzeyde; beden okuryazarlığı ile pedagojik bilgi ve beceri arasında da pozitif yönde yüksek düzeyde ilişki saptanmıştır. Nitel bölümde ise kişilerarası öz yeterlik; okul iklimindeki paydaşlar ile iletişimi açıklanmıştır. Pedagojik bilgi ve beceri “Dersin planlanması”, “Dersin uygulanmasında öğretim yöntemi ve tekniklerin seçimi” ve “Sınıf yönetimi” olmak üzere üç kategoride incelenmiştir. Bedensel okuryazarlık kavramına ilişkin öğretmenlerin farkındalık sahibi olmadıkları saptanmıştır. Bu bağlamda bedensel okuryazarlık kavramına yönelik farkındalık kazandırılması için uygulamalar ve seminerler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Bedensel okuryazarlığı, pedagojik bilgi ve beceri, kişilerarası öz yeterlik, bedensel eğitimi öğretmeni, karma araştırma

The Relationship Between Physical Education Teachers' Self-Efficacy Beliefs, Pedagogical Knowledge and Skills, and Physical Literacy

Abstract

In the study, the relationship between physical education teacher's self-efficacy perception, pedagogical knowledge and physical literacy was examined with exploratory sequential design

*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Giresun, Türkiye, mhmtsvr.2861@gmail.com, ORCID: [0000-0002-4564-1528](https://orcid.org/0000-0002-4564-1528)

**Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği, Trabzon, Türkiye, yilmazaynr@hotmail.com, ORCID: [0000-0001-7562-9469](https://orcid.org/0000-0001-7562-9469)

***Çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Kaynak Gösterme: Sivri, M. & Yılmaz, A. (2023). Bedensel Eğitimi Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları, Pedagojik Bilgi ve Becerileri ile Bedensel Okuryazarlıkları Arasındaki İlişki. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(40), 1386-1422.

from mixed research methods. The study group compose of 216 physical educations and sports teachers working in Giresun provinces, in the quantitative part of the study was used "Physical education teacher interpersonal self-efficacy scale, pedagogical knowledge and skill scale, perceived physical literacy education teachers. In the qualitative part of the study, the interview technique was used, in the analysis of the date descriptive analyzes, correlation analysis, t-test for independent groups wore used. Content analysis was used in the analysis of quantitative data, according to the findings obtained in the quantitative section, no significant difference was found in the scales in terms of gender and age variables. A significant relationship was found between pedagogical knowledge and skills and interpersonal self- efficacy according to the location of the school.

Keywords: Physical literacy, pedagogical knowledge and skills, interpersonal self-efficacy, physical education teacher, mixed research

Giriş

Öğretmenlerin mesleklerini icra etmelerinde öz yeterlik inancı etkilidir (Saracaloğlu, Certel, Varol & Bahadır, 2012). Öz yeterlik inancı, kişilerin karşılaşmış oldukları olumlu veya olumsuz durumlarda meseleyle başa çıkmaları amacıyla fikir ve yeteneklerine ne ölçüde sahip olduğuna dair inanmışlığı, tutum ve davranışları içermektedir (Bandura, 1982).

Bu tanımdan hareketle öğretmenler sahip oldukları bilgi, deneyim ve tecrübeleri ile ilgili süreç içerisinde kendilerinin yeterlikleri konusunda birtakım çıkarımlarda bulunurlar. Ortaya koydukları performansın sonucuna göre konuya ilişkin yeterlikleri açısından bir karara varırlar. Bütün bu yargıların sonucu olarak öğretmenler yapacakları iş ve eylemlerin başarılı olacak şekilde yerine getirmede ne kadar yeterli olacağına dair düşüncelerini geliştirirler. Böylece sahip olunan yeterlik durumu mesleği icra etme açısından öğretmene olumlu motivasyon sağlayabilmektedir. Baskın öz yeterlik inancına sahip olan bireyler ilk kez karşılaştıkları ve başa çıkmak durumunda oldukları şartlar karşısında yılmadan başarılı şekilde mücadeleye koyulurlar (Zimmerman, Bandura & Martinez-Pons, 1992). Bu mücadeleye yönelik öz yeterlik farklı boyutlarda açıklanmaktadır.

Cherniss (1993) yapılan işlere yönelik öz yeterlik inancını görev (mesleki), örgütsel ve kişiler arası boyut olmak üzere üç farklı kategoride incelemektedir. Mesleki rol olarak görev boyutuna "dersi sunma, öğrenci motivasyonu sağlama, öğrenci hatalarını düzeltme" örnek olarak verilebilir. Örgütsel boyut ise mesleğin politik taraflarıyla ilgilidir. Anlamı organizasyon içinde politik güçler elde etmek ve düzenlemeler yapmaktır. Kişilerarası boyut ise öğrenciler, idareciler ve danışanlarla etkili yarar sağlayan ilişkiler kurmak ve bu ilişkileri sürdürmek olarak tanımlanmaktadır. Okul atmosferi içerisinde öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerinin başarılı olarak yürütülmesinde; öğretmen-öğrenci, öğretmen-öğretmen, öğretmen-yönetici, yardımcı personel-öğretmen, öğretmen-ebeveyn ilişkisinin önemi yadsınamaz (Brouwers & Tomic, 2002). Özellikle sınıf ortamı olarak spor salonu ya da okul bahçesi gerektiren beden eğitimi derslerinin yürütücüsü olan beden eğitimi

öğretmenlerin bu alanların eksik olduğu ya da dersin yürütülmesi için gerekli olan materyal eksikliği durumunda bunların temini açısından sahip olduğu kişilerarası öz yeterlik inancının önemi çok büyüktür. Eksikliklerin giderilmesi açısından sponsor bulma, yerel yönetimlerle iletişimde bulunma, okul yöneticisinden destek alma durumlarında beden eğitimi öğretmenlerinin sahip oldukları kişilerarası öz yeterlik önemlidir (Esentürk, Yılmaz, İlhan & Kan, 2019). Farklı branşlardaki öğretmenlerin kişiler arası öz yeterlik inançlarını içeren çalışmalara literatürde rastlanmaktadır (Durmuşoğlu & Yamak, 2022; Elgit & Yurtal, 2022; Yaşın, 2022; Yavuz, 2018; Yorgancı & Bozgeyikli, 2016). Beden eğitimi öğretmenin kullanacağı öğretim yöntem ve tekniklerinin uygunluğu ve çeşitli olması, sınıf yönetimi becerisi, ölçme ve değerlendirme bilgisi, öğrenci ihtiyaçlarına uygun kazanımlar sağlamayı gerektiren pedagojik bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir (Yılmaz & Namlı, 2017).

Pedagojik bilgi ve beceri akademik bilginin ötesinde, sınıfın idare edilmesi ve kontrol altında tutulup organize edilmesiyle ilgili ilke ve planları içermektedir (Shulman, 1987). Bu kavram; öğrenmeyi gerçekleştirecek öğretim teknikleri ve stratejilerle ilgili olup, öğretmenleri öğrenmeyi kolaylaştırıcıların, koçların, modellerin, değerlendiricilerin, yöneticilerin ve savunucuların görevlerini üstlenmeye teşvik eder (Gökçek & Yılmaz, 2019). Eğitim araştırmacıları, öğreteceği konu hakkında en fazla ve yeterli bilgiye sahip öğretmeni iyi öğretmen olarak örneklendirmişse de daha sonraki çalışmalar sonucunda öğretmenin ne bildiğinin yanında nasıl öğrettiği konusunu da araştırmalar merkeze almıştır (Shulman, 1986). Pedagojik bilgi, öğrencilerin durumlarını ve seviyelerini anlama ve öğretim ortamını oluşturacak olan yönetim, planlama, öğretim yöntem ve teknikleri ile hedef kitlenin niteliğini ve öğrencilerin anlamasını değerlendirmek için kullanılan yöntemler ile ilgili bilgi sahibi olmayı içermektedir. Pedagojik bilgi ile donanımlı olan öğretmen, öğrencilerinin verilen bilgiyi nasıl kavradıklarını, yapılan beceri öğretimi sonucu yeteneklerini nasıl kazandıklarını ve öğrenme süreci doğrultusunda ne aşamaya ulaştıklarını farkındadır. Bu sebeple pedagojik bilgi; öğretimin sosyal, bilişsel ve gelişimsel teorilerini ve bunların sınıf içerisinde öğrenci gruplarına ne şekilde uygun olacağını kavramayı gerektirmektedir (Koehler & Mishra, 2009). Pedagojik bilgi ve beceri ile ilgili farklı branşlardaki öğretmenler üzerinde yapılmış çalışmalar literatürde yer almaktadır (Aslan & Yıldırım, 2020; Doğru & Aydın, 2017; Döş, 2016a; Gökçen & Kutluca, 2022; Işıkcı, Devci & Gürbüz, 2022; Şekertağ & Yılmaz, 2023). Bu çalışmalar hedeflere ulaşmada öğretmenlerin sahip oldukları bilgi ve becerinin önemine vurgu yapmaktadır. Pedagojik bilgi ve beceri ile kişilerarası öz yeterlik bir beden eğitimi öğretmenin mesleğini kolaylaştırıcı iki değişken olarak görülmektedir. Öyle ki yaşam boyu hareket ya da fiziksel aktivite davranışının kazandırılmasında önemli bir rol üstlenen, hareketli yaşantının bireyin sağlıklı ve kaliteli yaşamındaki önemine yönelik farkındalık kazandırma, farklı spor branşlarının temel bilgi ve becerilerine yönelik kazanımlar sağlamak ile yükümlü olan beden eğitimi öğretmenin sahip olduğu bedensel okuryazarlık önemli rol oynamaktadır (Robinson, Randall & Barrett, 2018).

Whitehead (2010) bedensel okuryazarlığın beşikten mezara bir yolculuk olarak tanımlamakta ve her bireyin kendine özgü bir yolculuk yaptığını ileri sürmektedir. Capel ve Whitehead'e (2015) göre, yaşam boyunca bireylerin amaçlı fiziksel uğraş ve faaliyetleri sürdürebilmek için bu faaliyetlerin değerini anlama ve bilme, sorumluluk alma, motivasyon, güven ve bedensel yeterliliğe sahip olabilme durumunu ifade etmektedir. Dudley'e (2015) göre bedensel okuryazarlık, fiziksel veya psikolojik kısıtlamadan bağımsız olarak yaşam boyu amaçlı fiziksel aktivite ve insan hareketi için sorumluluk almayla ilgili bilgi, beceri, anlayış ve değerleri kapsayan bir şemsiye kavram olarak görülmektedir. Almond ve Whitehead'e (2012) göre, kişilerin yaşamına fiziksel aktivite yapmaya yönelik motivasyonda artış, hareket kapasitesini zorlayacak durumlarda kişilerin güven ile azami kapasitede hareket becerilerini gösterebilmeleri, çevre şartlarına uygun olarak duyarlı bir algının gelişimi ve bu duyarlılık doğrultusunda gerekli beceri ihtiyaçlarına karşılık gelen akıllıca ve yaratıcılıkla daha kapasiteli bir benlik algısı yaratmayı beden okuryazarlığı sağladığını belirtmişlerdir. Bu kazanımın sağlanmasında, öğrencilerin kendi yetenek ve kapasitelerini fark edecekleri uygun ortamlar oluşturulması gerekmektedir (Tremblay vd., 2010).

Bedensel okuryazarlık her zaman yukarıya doğru ya da artan bir ivme göstermeyip, bazı durumlarda sekteye uğrayabilmekte ve hatta durabilmektedir. Böyle durumlarda bile yeniden bireyin toparlanıp hareketli yaşantısını sürdürebilmesi gerekmektedir. Öyle ki, araştırmanın yapıldığı dönemde dünya küresel bir salgınla (COVİD 19) karşı karşıya kaldı ve yaşanan karantina dönemi bireylerin fiziksel ve psikolojik birtakım problemler yaşamalarına sebep oldu. Ülkemizde dışarı çıkma yasağı ve kısıtlaması uygulandı. Bu süreçte insanlarda hareketsiz yaşamdan kaynaklı kilo almaya bağlı bazı sağlık sorunları gündeme geldi. Toplum olarak evde fiziksel aktivite ve egzersiz uygulamalarının önemine dikkat çekildi. Bu süreçte beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilere hareketli bir yaşam ortamı sağlama çabası göstermişlerdir. Böyle bir salgın döneminde bedensel okuryazarlığın kazandırılmasında en önemli sorumluluğu üstlenen beden eğitimi öğretmenlerinin sahip oldukları pedagojik bilgi ve beceri ile öz yeterlikleri ve bedensel okuryazarlık algısının nasıl olduğu önemli görülmektedir. Çocuk ve gençlerin beden okuryazarlığına yönelik farkındalık kazanmaları ve gerekli becerileri geliştirmelerinde öğretmenlerin bu kavrama yönelik farkındalıkları ile mümkün olacaktır. Ülkemizde bedensel okuryazarlık ile ilgili öğretmenler üzerinde yapılmış sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Munusturlar & Yıldız, 2020; Yıldız & Munsuturlar, 2022). Uluslararası alandaki araştırmalarda ise beden eğitimi öğretmenlerinin bu kavrama ilişkin farkındalıklarının düşük ve kavram yanlışlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Essiet vd., 2022; Harvey & Pill, 2018; Robinson, Randall & Barrett, 2018; Stoddart & Humbert, 2017). Öğretmenlerin bedensel okuryazarlık algılarının tespit edilmesi ve kavramın kazanımı konusunda araştırmaların önemi artmaktadır. Öyle ki çocuklar ve ergenler üzerinde bedensel okuryazarlık algısı ve tutumu (Özgül, Semiz & Kangalgil, 2023; Yılmaz & Kabak,

2021; Yılmaz, Zorlu & Aslantürk, 2023), becerisine (Taş & Altınsöz, 2021a) ve önemine (Taş & Altınsöz, 2021b) ilişkin ulusal alanda yapılmış çalışmalar da bunun gerekliliğini ortaya koymaktadır. Pedagojik bilgi-beceri, kişiler arası öz yeterlik ve bedensel okuryazarlık kavramları ayrı ayrı incelenmiştir. Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin sahip oldukları kişilerarası öz yeterlik, pedagojik bilgi ve becerileri ile bedensel okuryazarlık algısı arasında nasıl bir ilişki olduğu incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Nicel Araştırma Alt Problem Cümleleri:

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlikleri, pedagojik bilgi ve becerileri ile bedensel okuryazarlık algıları nasıldır?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlikleri, pedagojik bilgi ve becerileri ile bedensel okuryazarlık puan ortalamaları cinsiyet ve hizmet yılına göre değişmekte midir?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlikleri ile pedagojik bilgi ve becerilerinin bedensel okuryazarlıkları üzerinde etkisi var mıdır?

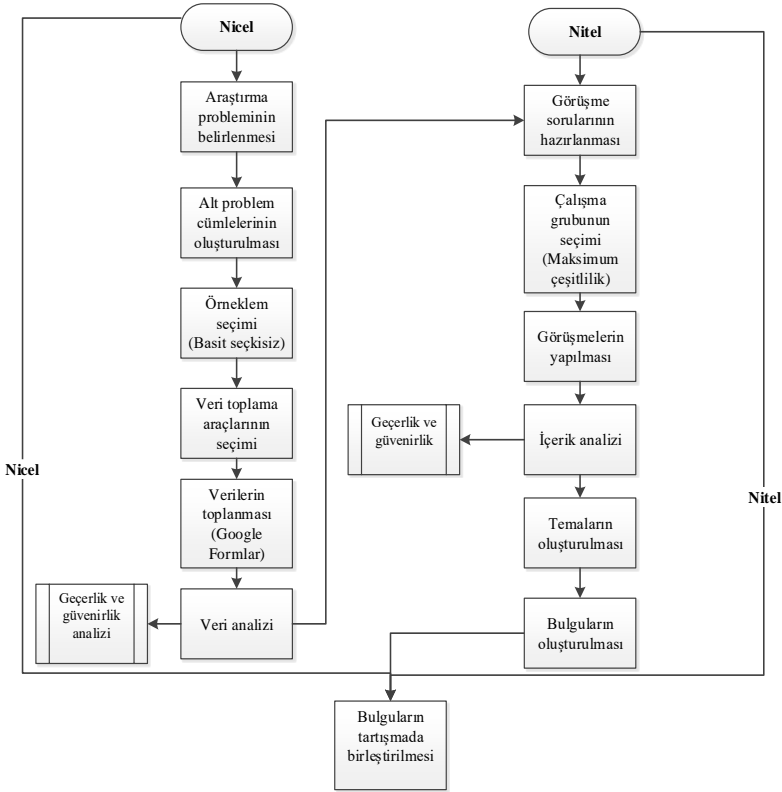
Nitel Araştırma Alt Problem Cümlesi

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası ilişkiler, pedagojik bilgi ve beceri ile bedensel okuryazarlığı hakkındaki düşünceleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Yaklaşımı

Araştırmada açımlayıcı sıralı desen (NİCEL→nitel) kullanılmıştır. Bu desen de araştırmacı baskın olarak öncelikle nicel veri toplayıp analiz ettikten sonra nicel verilerin sonuçlarından hareketle nitel veriler toplar. Veriler analiz edildikten sonra aralarındaki ilişkiyi ortaya koymak için yorumlama ya da tartışma bölümünde bulgular birleştirilir (Baki & Gökçek, 2012). Açımlayıcı sıralı desen ile araştırma tasarlanmıştır. Araştırmanın işlem basamakları Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Araştırmanın akış şeması

Araştırma problemine çözüm oluşturmak amacıyla karma araştırma yaklaşımı ile kurgulanan çalışma iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İzlenilen işlem basamakları yukarıda gösterilmiştir.

Nitel Veriler İçin Örneklem

2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı 2. Döneminde Giresun İl Merkezindeki ortaokul ve liselerde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada öncelikle Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğünden merkezde yer alan ortaokul ve liselerde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmeni sayıları tespit edilmiştir. Araştırma evreninde yer alan beden eğitimi öğretmenleri basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile örnekleme dahil edilmişlerdir. Örnekleme dahil edilecek birimlerin eşit seçilme olasılığına sahip olma durumu yer almaktadır (Büyüköztürk vd., 2017).

Tablo 1.
Örnekleme İlişkin Demografik Özellikler

Değişken	Düzey	N	%
Cinsiyet	Kadın	66	30.1
	Erkek	153	69.9
Yaş	21-28 arası	41	18.72
	29-33 arası	68	30.05
	34-38 arası	56	25.57
	39-58 arası	54	24.65
Medeni Durumu	Evli	127	58.0
	Bekar	92	42.0
Görev Yaptığı Eğitim Kademesi	Ortaokul	115	52.5
	Lise	104	47.5
Öğretmenlik Kıdem Yılı	1-4 yıl arası	68	31.05
	5-8 yıl arası	61	27.85
	9-12 yıl arası	37	16.89
	13-19 yıl arası	25	11.41
	20 yıl ve üzeri	22	10.04
Mezun oldukları okul	Eğitim Fakültesi	51	23.3
	BESYO	143	65.3
	Spor Bilimleri Fakültesi	25	11.4

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin 66'sının (%30,1) kadın, 153'ünün (%69,9) erkek olduğu görülmektedir. Örneklemin 41'i 21-18 yaş aralığı (%18,72), 68'i 29-33 yaş aralığı (%30,05), 56'sı 34-38 yaş aralığı (% 25,57), 54'ü 39-58 yaş aralığındadır. Araştırmadaki öğretmenlerin 127'si (%58,0) evli, 92'si (%42,0) bekar. Görev yaptıkları eğitim kademesine göre öğretmenlerin 115'i (%52,5) ortaokul, 104'ü (%47,5) lise dengi kademelerde görev yapmaktadır. Araştırma örnekleminin, 68'i (%31,05) 1-4 yıl, 61'i (%27,85) 5-8 yıl, 37'i (% 16,89) 9-12 yıl, 25'i (% 11,41) 13-19 yıl ve 22'si (% 18,16) 20 yıl üzeri öğretmenlik kıdem yılına sahiptir. Mezun oldukları okul türüne bakıldığında 51 öğretmenin (%23,3) eğitim fakültesi, 143'ünün (%65,3) BESYO ve 25'inin (%11,4) spor bilimleri fakültesi mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Nitel Veriler İçin Çalışma Grubu

Araştırmada problemle ilgili olan ve kendi içerisinde benzeşik, değişken ve farklı bakış açılarını içeren durumlarda kullanılan (Grix, 2010; Neuman, 2014) maksimum çeşitlilik yönteminden faydalanılmıştır. Baltacı (2018) bu yöntem kullanılırken

farklılaşmaların olabileceği örneklemelerin seçilmesinin gerekliliğini ifade etmiştir. Bu bağlamda araştırmada her üç bağımlı değişkenden (beden okuryazarlığı, pedagojik bilgi ve beceri ile öz yeterlik) düşük, orta ve yüksek puan almış olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden üçer katılımcı araştırmanın nitel bölümüne dahil edilmiştir.

Tablo 2.

Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

Değişken	Düzey	F	%
Cinsiyet	Kadın	2	22.2
	Erkek	7	77.8
Yaş	29-33 arası	4	44.5
	34-38 arası	2	22.2
	39-53 arası	3	33.3
Görev yaptığı eğitim kademesi	Ortaokul	5	55.5
	Lise	4	44.5
Hizmet Yılı	2-10 yıl	4	44.5
	11-20 yıl	3	33.3
	20 yıl ve üzeri	2	22.2

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 2'sinin (%22.2) kadın, 7'sinin (%77.8) erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların 5'i (%55.5) ortaokul, 4'ü (%44.5) liselerde görev yapmaktadır. Katılımcıların yaşları 29 ila 53 yaş arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 36'dır. Mezun olunan programlara göre katılımcıların 5'i Eğitim fakültesi, 3'ü BESYO, 1'i SBF programlarından mezun olmuştur. Meslekteki hizmet yılı açısından değerlendirildiğinde katılımcıların 4'ü (%44.5) 2-10 yıl arasında, 3'ü (%33.3) 11-20 yıl arasında ve 2'si (%22.2) 20 yıl ve üzerinde mesleki deneyime sahiptir. Katılımcıların hizmet yılı en 2 iken en fazla 30 yıl olup, ortalama olarak 13 yıllık deneyime sahiptirler.

Nicel Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel bölümünde üç adet ölçek kullanılmıştır. Nitel bölümde ise görüşme tekniğinden faydalanılmıştır. Bu tekniği insanların neyi, neden düşündüklerini, duygu, tutum ve hislerinin neler olduğu, davranışları yönlendiren faktörleri ortaya çıkarmasını sağlayan bir araçtır (Glesne, 2014; Merriam, 2013). Burada amaç konuyla ilgili katılımcılardan ayrıntılı bilgi elde etmektir (Patton, 2014). Görüşme tekniği katılımcının amaçlarına göre farklılık göstermektedir. Bogdan ve Biklen (2003), bu tekniği üç başlık altında incelemektedir. Bu araştırmada ise önceden düşünülmeyen ve görüşme esnasında yeni durumların ortaya çıkması durumunda araştırmacıya

esneklik sağlayan (Özgülven, 2004) yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Beden Eğitimi Öğretmeni Kişilerarası Öz-Yeterlik Ölçeği: Esentürk, Yılmaz, İlhan ve Kan (2019) tarafından geliştirilen “Beden eğitimi öğretmeni kişilerarası öz yeterlik ölçeği” 32 madde ve üç faktörden oluşmaktadır. Ölçek okul içi ilişkiler, aile ile ilişkiler ve çevre ile ilişkiler boyutlarını içermektedir. Okul içi ilişkiler boyutunda öğretmenin öğrenci, meslektaş, idari personel ve yardımcı personel ile olan ilişkileri incelenmektedir. Aile ile ilişkiler boyutunda öğretmenlerin öğrenci başarısı için ailelerle olan iletişim yeterliliği incelenmektedir. Çevre ile ilişkiler boyutunda ise dersin etkililiğinin sağlanması ve okul takımlarının başarısının sürdürülmesinde sponsor temini vb. durumlardaki yeterlik incelenmektedir. Ölçek maddelerinde olumsuz ifade bulunmamaktadır. Ölçek 5’li Likert türündedir. Ölçekten elde edilen puan arttıkça öğretmenlerin kişilerarası öz yeterliklerinin arttığı, aksi durumda azaldığı yorumu yapılmaktadır. Ölçeğin “Okul içi ilişkiler boyutu” güvenilirliği 0.85, “Aile ile ilişkiler boyutu” 0.89, “Çevre ile ilişkiler boyutu” 0.90 ve ölçeğin genelinde bu değer 0.92’dir. Mevcut çalışmada yapı geçerliği sınanmıştır. DFA sonucunda elde edilen uyum indeks değerleri $\chi^2/sd=1.94$, RMSEA=0.09, PGFI=0.59, GFI=0.88, AGFI=0.89, PNFI=0.92, IFI=0.94, NFI=0.95 ve CFI=0.97’dir.

Pedagojik Bilgi ve Beceri Ölçeği: Wong, Chong, Choy ve Lim (2012) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlaması Gökçek ve Yılmaz (2019) tarafından yapılmıştır. Ölçek 37 maddeden oluşmakta ve 6 boyutludur. Öğrenci öğrenimi, ders planlama, öğretim desteği, çeşitliliğe alışma, sınıf yönetimi ve öğretim dışı görevler boyutlarından ölçek oluşmaktadır. 5’li likert türündedir. Ölçekte ters puanlanması gereken madde bulunmaktadır. Ölçeğin geneli ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalaması arttıkça yeterlilikleri de artmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği bağlamında Croanbach Alpha İç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Bu değerler “Öğrenci öğrenimi” için 0.75, “Ders planlama” için 0.80, “Öğretim desteği” için 0.79, “Çeşitliliğe alışma” için 0.84, “Sınıf yönetimi” için 0.73, “Öğretim dışı görevler” için 0.81 ve ölçeğin geneli için 0.94’tür. Ölçeğin genel yapısı mevcut çalışma sınanmıştır. Bu bağlamda DFA değerleri $\chi^2/df=1.86$, RMSEA=0.08, PGFI=0.72, GFI=0.89, PNFI=0.90, IFI=0.97, NFI=0.98 ve CFI=0,97 olarak hesaplanmıştır.

Beden Eğitimi Öğretmenleri İçin Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği: Sum vd. (2016) tarafında geçerlik güvenirlik çalışması yapılan “beden eğitimi öğretmenleri için algılanan beden okuryazarlığı” ölçeğinin Türkçe’ye uyarlaması Munusturlar ve Yıldız (2020) tarafından yapılmıştır. Ölçek 9 maddeden oluşmakta ve 5’li Likert türündedir. Ölçekte olumsuz madde bulunmamaktadır. Ölçek “Kendilik hissi-kendine güven” boyutu 4 madde, “Bilgi ve anlayış boyutu” 3 madde ve “İletişim boyutu” 2 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen puan arttıkça beden okuryazarlıkta da artış meydana gelmektedir. Ölçeğin yapısı mevcut çalışma grubundan elde edilen verilerle sınanmıştır. Elde edilen uyum indeksleri ise ($\chi^2 /df=2.01$, RMSEA =0.06, PGFI= 0.72, GFI=0.87, PNFI=0.92, IFI=0.98, NFI=0.97 ve CFI=0.96) ve madde faktör yükleri ölçeğin üç faktörlü yapı doğrulanmıştır.

Nitel Veri Toplama Araçları

Araştırmanın bu bölümünde “Kişisel bilgi formu” ile “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda cinsiyet, eğitim kademesi, görev yapılan okulun bulunduğu sosyoekonomik durum, mezun olunan program gibi değişkenlere yer verilmiştir.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Hazırlanması: Öncelikle nicel veri analizi sonuçları incelenmiş gerekçelerinin ayrıntılı olarak belirlenmesi amacıyla görüşme soruları hazırlanmıştır. Sorular hazırlanırken pedagojik bilgi ve beceri (Gökçek & Yılmaz, 2019; Dilek, 2020), öz yeterlik (Çapri & Kan, 2006; Kan & Çapri, 2008; Esentürk vd., 2019) ve beden okuryazarlığı (Barnett vd., 2019; Dudley, 2015; Durden-Myers, Green & Whitehead, 2018; Lundvall, 2015; Robinson ve Randall, 2018; Stoddart & Humbert, 2021) değişkenlerine yönelik literatür taraması yapılmış ve bu değişkenlerin alt faktörleri de dikkate alınmıştır.

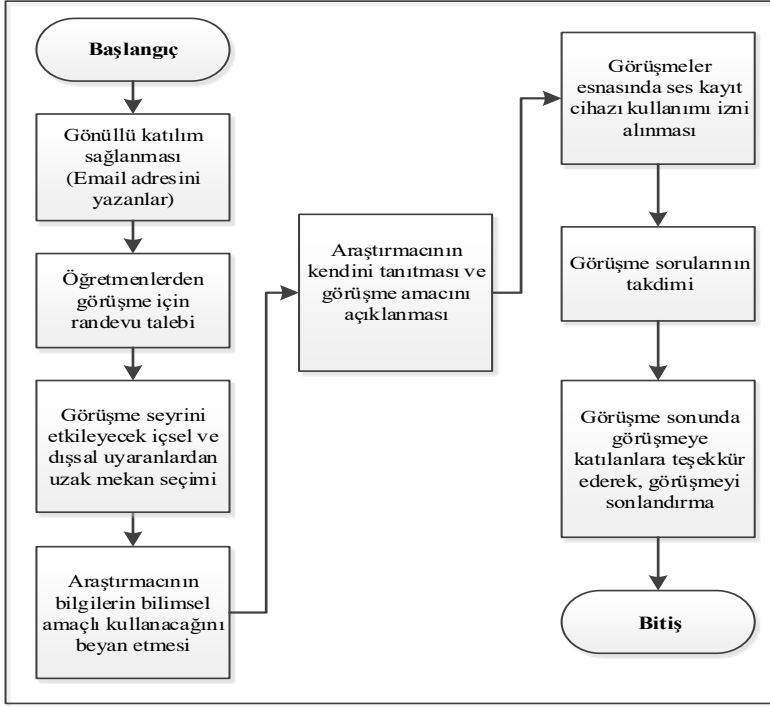
Soruların çoklu, yönlendirici ve evet hayır cevabını gerektiren sorular olmamasına (Merriam, 2013) dikkat edilmiştir. Soruların pedagojik bilgi ve beceri açısından; tecrübe ve davranış ile bilgi içeren sorular olmasına özen gösterilmiştir. Öz yeterlik özelliğine ilişkin duyguları; bilgiyi ve algıları tespit etmeyi gerektiren sorulardır. Bedensel okuryazarlık ise Türkiye’de yeni bir kavram olmasından dolayı kavrama ilişkin farkındalığı ölçen algı, bilgi ve fikir sorularıdır. Oluşturulan görüşme soruları açıklık ve anlaşılabilirliğin kontrol edilmesi için Türkçe eğitimi alanından bir uzman, içerik uygunluğu açısından ölçme ve değerlendirme alanından bir uzman, kapsam geçerliği açısından spor bilimi alanından iki uzmana sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler sonucunda yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmanın nitel bölümüne dahil olmayan iki beden eğitimi ve spor öğretmenine uygulanarak, soruların açıklığı ve anlaşılabilirliği test edilmiştir. Onlardan alınan dönütler sonucunda görüşme formu hazırlanmıştır. Soruların hazırlanmasında nicel bölümde elde edilen bulgular dikkate alınmıştır. Kavramlara ilişkin algı ve yeterlikleri ortaya koyan alt faktörler ile cinsiyet ve hizmet yılı değişkenleri de araştırmanın nitel bölümünde irdelenmiştir.

Nicel Verilerin Toplanması

Öncelikle Giresun Milli Eğitim Müdürlüğü’nden veri toplama için izin alınmıştır. Salgından dolayı Google Form üzerinden oluşturulan veri toplama aracı Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlere e-posta veya sosyal medya aracılığı ile ulaştırılmıştır. Veriler 12 Mart-29 Haziran 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Ayrıca 12’si kadın, 13’ü erkek olmak üzere toplam 25 beden eğitimi ve spor öğretmeninden test tekrar test güvenilirlik analizi için üç hafta ara ile iki kez veri toplanmıştır.

Nitel Verilerin Toplanması

Nicel verilerin analiz edilmesinden sonra ölçeklerden alınan puan ortalamaları en yüksekten en düşüğe doğru sıralanmıştır. Nicel veriler toplanırken, araştırmanın ikinci aşaması olan nitel bölüme katılım sağlamak isteyen beden eğitimi öğretmenlerinin e-posta adreslerini yazmaları istenmiştir. Maillerini yazanlar arasından her üç ölçme aracı için de ayrı ayrı yüksek, orta ve düşük düzeyde özelliğe sahip olan 9 katılımcı nitel bölüme dahil edilmiştir.

Şekil 2. Nitel verilerin toplanma aşamaları

Katılımcıların uygun oldukları zaman diliminde ve uygun gördükleri mekânda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler esnasında oluşabilecek veri kaybını en aza indirmek amacıyla katılımcılardan izin alınarak ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmeler 15 ile 36 dakika arasında sürmüştür.

Nicel Veri Analizi

Veriler SPSS 24 aracılığı ile analiz edilmiştir. Verilerin normalliginde çarpıklık ve basıklık değerleri, normal dağılım eğrisi ve Levene (varyansların eşitliği) testi sonuçları incelenmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları ve test-tekrar test

analizi yapılmıştır. Ayrıca ölçme araçlarının yapı geçerliğini test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Analiz Lisrel 8.8 ile yapılmıştır.

Kişilerarası öz yeterlik ölçeğinin “Okul içi ilişkiler boyutu”nda çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla-0.31 ve 1.33’tür. “Aile içi ilişkiler boyutu”nda çarpıklık-1.37 ve basıklık 1.98’dir. “Çevre ile ilişkiler boyutu”nda ise-1.22 çarpıklık, 1.71 basıklıktır. Ölçeğin genelinde çarpıklık-0.91 ve basıklık 1.74’tür. Ölçeğin geneli ve alt boyutlarındaki çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alındığında bu değerlerin ± 2 arasında yer aldığı görülmektedir. Bu durum bu değişkenlerin normal dağıldığını ve parametrik testlerin uygulanabileceğini göstermektedir (George & Mallery, 2010). Pedagojik bilgi ve beceri ölçeğinin “öğrenci öğrenimi boyutu”ndaki çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla-0.13 ve 2.86’dır. “Ders planlama boyutu”nda çarpıklık-0.13, basıklık ise 0.41’dir. “Öğretim desteği boyutu”ndaki çarpıklık ve basıklık değerleri-0.25 ve 0.28’dir. “Çeşitliliğe alışma boyutu”ndaki çarpıklık ve basıklık-0.06’dır. Sınıf yönetimi boyutunda çarpıklık 0.05, basıklık-0.80’dir. Öğretim dışı görevler boyutunda çarpıklık-0.03, basıklık 0.12’dir. Ölçeğin genelindeki bu değerler sırasıyla-0.08 ve 0.05’dir. Ölçeklerin geneli ve alt boyutlarındaki çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alındığında bu değerlerin ± 2 arasında yer aldığı görülmektedir. Bu durum bu değişkenlerin normal dağıldığını ve parametrik testlerin uygulanabileceğini göstermektedir (George & Mallery, 2010). Algılanan beden okuryazarlığı ölçeği çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alındığında ise ölçeğin genelinde bu değerler sırasıyla 0.09 ile-0.21 olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell (2007) ise, değişkenlerin çarpıklık basıklık katsayılarının $\pm 1,5$ arasında olması halinde verilerin normal dağılım aralığında kabul edilebileceğini ifade etmiştir.

Nitel Veri Analizi

Araştırmada içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu analiz tekniği sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan bir teknik olup, bir veya birden fazla metin içindeki sözcük, kavram, tema, deyim, karakter veya cümlelerin varlıklarını saptamak ve sayıya dökmek amacıyla kullanımı tercih edilir (Seggie & Bayyurt, 2017). Katılımcı görüşleri yazıya aktarılmıştır. Her bir katılımcı görüşme formu araştırmacılar tarafından okunarak kodlama işlemi gerçekleştirilmiştir. Kodlama işlemi gerçekleştirilirken, katılımcıların kavramlara ilişkin sahip oldukları düzey, cinsiyet ve araştırmanın nicel bölümünde kullanılan ölçeklerin de alt boyutları dikkate alınmış ve bu doğrultuda analizler gerçekleştirilmiştir. Analizde katılımcıların ifadelerini belirlemede kullanılan kelime, cümle ve paragraflar kavramlaştırılarak kodlama işlemi yapılmıştır (Brott & Myers, 2002). İki katılımcı tarafından ayrı kod listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar ortak özelliklere göre kategoriler altında toplanmıştır. Araştırma bulguları ise doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılan analiz sonuçlarına ilişkin kodlayıcılar arası uyum yüzdesi %92 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde ilk olarak nicel araştırma alt problemlerine ilişkin bulgular, sonrasında nitel bulgular sunulmuştur.

Nicel Bulgular

Tablo 3.
Ölçek Puanlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları Puanlarının Dağılımı

	Madde	N	\bar{X}	S	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.	α	Test-tekrar
Okul içi ilişkiler	18	219	4.32	0.31	-0.31	1.33	3.00	5.00	0.85	0.82
Aile ile ilişkiler	6	219	4.11	0.57	-1.37	1.93	1.83	5.00	0.89	0.87
Çevre ile ilişkiler	8	219	4.01	0.66	-1.22	1.71	1.75	5.00	0.90	0.89
Kişilerarası Öz yeterlik	32	219	4.15	0.44	-0.91	1.74	2.57	5.00	0.92	0.90
Öğrenci Öğrenimi	7	219	4.28	0.35	-0.13	0.89	2.86	5.00	0.75	0.79
Ders Planlama	7	219	4.30	0.37	-0.13	0.41	3.00	5.00	0.80	0.87
Öğretim Desteği	6	219	4.26	0.39	-0.25	0.28	3.00	5.00	0.79	0.82
Çeşitliliğe Alışma	7	219	4.27	0.39	-0.06	-0.06	3.29	5.00	0.84	0.85
Sınıf Yönetimi	4	219	4.36	0.40	0.05	-0.80	3.25	5.00	0.73	0.77
Öğretim Dışı Görevler	6	219	4.34	0.38	-0.03	0.12	2.83	5.00	0.81	0.85
Pedagojik Bilgi-Beceri	37	219	4.30	0.32	-0.08	0.05	3.22	5.00	0.94	0.96
Kendilik Hissi	4	219	4.32	0.45	-0.27	-0.06	3.00	5.00	0.76	0.87
Bilgi ve Anlayış	2	219	4.31	0.48	-0.17	0.06	2.50	5.00	0.64	0.78
İletişim	3	219	4.31	0.40	0.15	-0.17	3.00	5.00	0.71	0.85
Bedensel Okuryazarlık	9	219	4.31	0.38	0.09	-0.21	3.00	5.00	0.89	0.92

Beden eğitimi öğretmenlerinin kişilerarası öz yeterlik ölçeğinin genelinden elde ettikleri puan ortalaması 4.15 ± 0.44 'tür. Okul içi ilişkiler boyutunda bu değer 4.32 ± 0.31 , aile içi ilişkiler boyutunda 4.11 ± 0.57 ve çevre ile ilişkiler 4.01 ± 0.66 'dir. Ölçekten elde edilecek puan ortalaması en düşük 1 en yüksek 5 olduğu düşünüldüğünde ölçeğin geneli ve alt boyutlarından yüksek puan ortalaması elde edildiği saptanmıştır. Pedagojik bilgi ve beceri ölçeğinin genelinden elde edilen puan ortalaması 4.30 ± 0.32 'dir. Bu ölçeğin öğrenci öğrenimi boyutundan elde edilen puan ortalaması 4.28 ± 0.35 'dir. Ders planlanma boyutu puan ortalaması 4.30 ± 0.37 'dir. Öğretim desteği boyutu puan ortalaması 4.26 ± 0.39 'dir. Çeşitliliğe alışma boyutu puan ortalaması 4.27 ± 0.39 'dur. Sınıf yönetimi boyutu puan ortalaması 4.36 ± 0.40 'dir. Öğretim dışı görevler boyutu puan ortalaması 4.34 ± 0.38 'dir. Bedensel okuryazarlık algısı ölçeği puan ortalaması 4.31 ± 0.38 'dir. Kendilik hissi boyutu puan ortalaması 4.32 ± 0.45 'dir. Bilgi ve anlayış boyutu puan ortalaması 4.31 ± 0.48 'dir. İletişim boyutu puan ortalaması 4.31 ± 0.38 'dir. Ölçeklerin geneli ve alt boyutları dikkate alındığında;

öğretmenlerin yüksek düzeyde kişilerarası öz yeterlik, pedagojik bilgi ve beceri ile bedensel okuryazarlık algısına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 4.
Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	Kadın (n=66)		Erkek (n=153)		T	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
Okul içi ilişkiler	4.39	0.27	4.29	0.32	2.18	0.03*
Aile ile ilişkiler	4.17	0.51	4.08	0.59	1.04	0.29
Çevre ile ilişkiler	4.07	0.60	3.99	0.68	0.88	0.37
Kişilerarası Öz yeterlik	4.21	0.40	4.12	0.46	1.43	0.15
Öğrenci Öğrenimi	4.37	0.34	4.25	0.35	2.31	0.02*
Ders Planlama	4.33	0.38	4.29	0.36	0.79	0.43
Öğretim Desteği	4.32	0.40	4.24	0.38	1.38	0.16
Çeşitliliğe alışma	4.34	0.38	4.24	0.38	1.86	0.06
Sınıf Yönetimi	4.42	0.44	4.33	0.38	1.47	0.14
Öğretim Dışı Görevler	4.39	0.38	4.33	0.38	1.07	0.28
Pedagojik Bilgi ve Beceri	4.36	0.35	4.28	0.30	1.75	0.08
Kendilik Hissi/Kendine Güven	4.34	0.45	4.31	0.45	2.18	0.03*
Bilgi ve Anlayış	4.30	0.49	4.32	0.48	1.04	0.29
İletişim	4.35	0.39	4.30	0.40	0.88	0.37
Bedensel Okuryazarlık	4.33	0.38	4.31	0.39	1.43	0.15

Katılımcıların kişilerarası öz yeterlik ölçeğinin “Okul içi ilişkiler” boyutundan elde ettikleri puan ortalamasının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<.05$). Kadın beden eğitim öğretmenlerin puan ortalaması (4.39 ± 0.27), erkek öğretmenlerden (4.29 ± 0.32) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin “Öğrenci Öğrenimi” ($t= 2.31, p<0.05$) alt boyutundan alınan puan ortalamalarının ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır. Bu farklılığın kadın öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür. Algılanan bedensel okuryazarlık ölçeğinin “Kendilik hissi-Kendine güven” boyutunda kadın öğretmenlerin kendilik hissi-kendine güven durumlarının erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 5.
Ölçek Puanlarının Hizmet Yılına Göre Korelasyon Sonucu

	Hizmet Yılı		
	N	R	P
Okul içi ilişkiler	219	-0.03	0.57
Aile ile ilişkiler	219	-0.19	0.00**
Çevre ile ilişkiler	219	-0.26	0.00**
Ölçek (Toplam)	219	-0.22	0.00**
Öğrenci Öğrenimi	219	-0.05	0.39
Ders Planlama	219	0.02	0.67
Öğretim Desteği	219	-0.07	0.25
Çeşitliliğe alışma	219	0.03	0.58
Sınıf Yönetimi	219	0.00	0.89
Öğretim Dışı Görevler	219	0.17	0.30
Ölçek (Toplam)	219	0.00	0.97
Kendilik Hissi/Kendine Güven	219	0.06	0.36
Bilgi ve Anlayış	219	-0.04	0.51
İletişim	219	-0.05	0.42
Ölçek (Toplam)	219	-0.01	0.84

Kişilerarası öz yeterlik ölçeğinden alınan puan ortalamaları ile hizmet yılı değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde, ölçeğin geneli ile aile ile ilişkiler ve çevre ile ilişkiler alt boyutundan alınan puan arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < .05$). Başka bir ifadeyle beden eğitim ve spor öğretmenlerinin hizmet yılı arttıkça çevre ile ilişki, aile ile ilişki ve kişilerarası ilişkilerinde azalma meydana gelmiştir. Hizmet yılı ile pedagojik bilgi ve beceri ile bedensel okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Tablo 6.
Değişkenler Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Korelasyon Sonucu

	Kişilerarası Öz yeterlik	Pedagojik Bilgi ve Beceri	Beden Okuryazarlığı
Kişilerarası Öz yeterlik	1		
R	0.53**		
Pedagojik Bilgi ve Beceri	p	0.00	1
n	219		
Beden Okuryazarlığı	R	0.41**	0.65**
p	0.00	0.00	1

Araştırmanın bağımlı değişkenlerini içeren kişilerarası öz yeterlik inancı, pedagojik bilgi ve beceri ile orta; beden okuryazarlığı ile yüksek düzeyde pozitif yönde ilişkiye sahiptir. Kişilerarası öz yeterlik beden okuryazarlığı ile pedagojik bilgi ve beceriyle pozitif yönde orta düzeyde ilişkiye sahiptir.

Tablo 7.
Değişkenler Arası Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar		
	B	Std. Hata	B	t	P
Sabit	0.85	0.27		3.14	0.00*
Pedagojik Bilgi ve Beceri	0.73	0.07	0.61	10.10	0.00*
Kişilerarası Öz yeterlik	0.07	0.05	0.08	1.35	0.17
R	= 0.66				
R ²	= 0.43				
F _(2,216)	= 83.172				
P	= 0.00*				

* *p<.01 Bağımlı değişken: Bedensel Okuryazarlık; Bağımsız değişkenler: Kişilerarası Öz yeterlik ile Pedagojik Bilgi ve Beceri

Pedagojik bilgi ve beceri ile mesleki inanç değişkenleri birlikte, öğretmenlerin beden okuryazarlığı ile yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir (R=0.66, R² = 0.43, p<0.01). Söz konusu değişkenler birlikte, öğretmenlerin iş performansındaki varyansın %43'ünü açıklamaktadır. Öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri (β =0.61, t=10.10, p<0.05) ölçeğinden aldıkları puanların bedensel okuryazarlık üzerinde istatistiksel olarak pozitif yönlü anlamlı bir etkisi vardır.

Nitel Bulgular

Okul içi ilişkilerde kişilerarası öz yeterlik

Araştırmanın nicel bölümünde elde edilen bulgular doğrultusunda hazırlanan görüşme sorularının içerik analizi sonucu okul içi ilişkilerde kadınların öğrenci iletişiminde empati kurma, öğrenci beklentilerine uygun ders içeriği sunma ve idari personel ile olumlu ilişkiler yürütmede erkeklere göre daha olumlu oldukları, erkeklerin ise öğrenci ile iletişimde mesafeli olmanın önemine değindikleri, idari personel ile iletişimde bazen olumlu veya olumsuz deneyimler yaşadıkları bunun gerekçesi olarak ders içi ve ders dışı etkinliklerin yürütülmesine yönelik kaynak sağlama sorunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8.
Okul İklimi İçerisinde İletişim Becerisi

Kategoriler	Alt Kategoriler	Kodlar	F	Katılımcı görüşleri
Öğrenci ile iletişim	Empati kurma	Öğrenciyi dinleme ve anlama	f(4E*,2K**)	“Her şeyden önce öğrenci ile nitelikli iletişim sağlamada çocuğu anlamanın, ona değerli olduğunu hissettirmek gerekir. Sevginin ve anlayışın iletişimde temel dayanak olduğuna inanırım. Özellikle de kadın olmanın verdiği şefkatle onları anlamaya çalışıyorum. Böylece iletişimde başarı elde ediyorum (Azra Öğretmen, Hizmet yılı 12).
		Öğretmen-öğrenci arasındaki mesafenin korunması	f(2K,2E)	
		Öğrenciye sevecen yaklaşımda bulunma	f(2K)	
Öğrenci beklentilerine uygun ders içeriği sunma	Öğrencinin gelişim özelliklerine uygun eğitimin verilmesi	Öğrencinin gelişim özelliklerine uygun eğitimin verilmesi	f(2E,1K)	“Bizler dersimize ne kadar önem veriyor, hazırlıklı geliyor ve farklı öğretim yöntemleri ile dersi öğrencilere eğlenceli hale getirirsek; onlarla sağlıklı bir bağ kurmuş oluyoruz. Derslerde onların da beklentilerine uygun içerikler ve etkinlikler sunmamız bu bağı güçlendirip, kalıcı hale getirmiş oluyor. Sanırım bunda başarılıyım...” (Ayşe Öğretmen, Hizmet yılı 11).
		Eğlenceli ders içeriğinin sunulması	f(2K,1E)	

İdari personel ile iletişim	Olumlu ilişkiler	Sevgi ve saygının önemli olduğunu	f(2K,2E)	“Yöneticilerle olumlu iletişime sahibim. Onların işlerinin çok büyük sorumluluk getirdiğine inanıyorum ve işleyiş konusunda bazı aksaklıklar olmasına karşın içten yaklaşımları ve çözüm odaklı olmaları makamlarına saygı duymamızı gerektiriyor”. (Ayşe Öğretmen, Hizmet yılı 11).
		Makama saygının gerekliliği	f(1K,1E)	
		Empati sağlamanın gerekliliği	f(E)	
		Samimiyet içerisinde yaklaşım	f(K)	
Bazen olumlu bazen olumsuz ilişkiler	Ders dışı sportif etkinlikleri desteklememe/gereksiz görme		f(1E)	Zaman zaman ters durumlara düşebiliyoruz. Genellikle idareciler din kültürü öğretmeni. Hayatında hiçbir spor yapmamış... Şimdi sen ona sporu anlatmaya çalışıyorsun. Yarışmalara gitmek için izin almaya çalışıyorsun. İdareci ön yargılı oluyor. Destek vermiyor biz buna katılmak zorunda değiliz, yapmak zorunda değiliz. Masrafımız oluyor diyor...” (Emirhan Öğretmen, Hizmet yılı 30).
		Olumsuz ilişkiler	Spora yönelik olumsuz bakış açısı	f(1E)
	Ders içi ders dışı etkinliklere kaynak ayırmama	f(1E)		

Yardımcı personellerle iletişim	Olumlu ilişkiler	Sevgi ve saygının olması İnsan olarak birbirine değer verme	f(5E,1K) f(1E,1K)	“Yardımcı personellerimiz genel olarak saygılı olarak davranmakta ve derslerimizin temiz ortamlarda yapılmasına katkı sağlamaktadırlar. Onlar işlerini yaptıkça bizlerin memnuniyeti de o kadar artıyor (Emirkan Öğretmen, Hizmet yılı 30).
	Olumsuz ilişkiler	Spor salonunun temizliğinin yetersizliği	f(1K)	“Çok fayda sağlayamıyoruz. Spor salonumuzun temizlik ve bakımını biz tekrar yapmak durumunda kalıyoruz (Ayşe Öğretmen, Hizmet yılı 11).

*E=Erkek, **K=Kadın

Kişilerarası öz yeterlik literatürde okul içi, aile ve çevre ile ilişkiler olmak üzere üç boyutta incelenmektedir. Araştırmanın nicel bölümünde okul içi ilişkiler boyutunda kadın öğretmenlerin daha yüksek puan aldıkları tespit edilmiştir. Bunun gerekçesi incelendiğinde; kadın öğretmenlerin öğrencilerle empati kurmada başarılı oldukları, öğrencilerin yaş seviyelerine ve beklentilerine uygun içerikler sağladıkları belirlenmiştir. Azra öğretmenin öğrencilere şefkatle yaklaştığını, onları anlamaya çalıştığını ifade ederek anaç bir yaklaşım ileriye sürdüğü görülmüştür. Erkek öğretmenler iletişim de sevgi ve saygı kavramlarına yer vermiş olsa da mesafeli yaklaşmanın gerekliliğini vurgu yapmışlardır. Kadir öğretmenin bu konuya ilişkin görüşü şu şekildedir:

“Özellikle iletişimde saygı ve sevgi esasına dayalı bir öğretim ve öğrenci ilişkisi olmalıdır. Çok uzak değil çok da yakın olmamak şartıyla öğrencilerle sağlıklı ilişki kurulabilir” (Kadir Öğretmen, Hizmet yılı 12).

Okul iklimi içerisinde beden eğitimi öğretmenlerinin iletişimde buldukları bir diğer paydaş idari personeldir. Katılımcıların 6’sı idari personel ile olumlu ilişkilere sahip olduğunu, 1’i zaman zaman görüş ayrılıkları yaşadığını ve 2’si ise olumsuz ilişkiye sahip olduğunu ifade etmiştir. Olumlu görüş bildiren öğretmenlerden 2 si ise kadındır. Kadın öğretmenler görüşlerinde yöneticilerle iletişimde sevgi ve saygının önemi ve empati yapmanın gerekliliğine vurgu yaparak yönetimle iletişimlerinin iyi olduğunu ileri sürmüşlerdir. Ayşe öğretmenin yönetici ile iletişime ilişkin görüşü şu şekildedir:

“Yöneticilerle olumlu iletişime sahibim. Onların işlerinin çok büyük sorumluluk getirdiğine inanıyorum ve işleyiş konusunda bazı aksaklıklar olmasına karşın içten yaklaşımları ve çözüm odaklı olmaları makamlarına saygı duymamızı gerektiriyor. Biz de benzer durumda görev alabiliriz, anlayış gerekli...” (Ayşe Öğretmen, Hizmet yılı 11).

Erkek öğretmenler ise daha çok yöneticilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı sportif etkinliklere kaynak temin edilememesi ve bunların gereken önemi yönetim tarafından görememelerinden kaynaklı iletişimlerinin sağlıklı olmadıklarını ileri sürmüşlerdir. Emirkan ve Kadir öğretmenin yöneticilerle ilişkilerine yönelik görüşleri aşağıda sunulmuştur:

“İnsan ilişkilerinde makama çok dikkat etmem. Hepsi insan önce onu söyleyeyim insan gözüyle bakmak lazım. Bu benim amirimdir ona selam vereyim. Bu benim altımdır ya da hizmetlidir ona selam vermeyeyim gibi. Hayır, okul bir yaşam alanı mutlu olmak istiyorsak oradaki her bireyle, sıfatlar hiç önemli değil. Bir çizgi ölçüsünde yani samimi olabilirsek orada başarı gelir, mutluluk gelir” (Emirkan Öğretmen, Hizmet yılı 30).

Okul içi ilişkiler yardımcı personel açısından değerlendirildiğinde, Ayşe öğretmenin salonun temizliği konusunda iletişim aksaklığı yaşadığı görülmüştür. Bu konuya ilişkin görüşü şu şekildedir:

“Çok fayda sağlayamıyoruz. Spor salonumuzun temizlik ve bakımını biz tekrar yapmak durumunda kalıyoruz (Ayşe Öğretmen, Hizmet yılı 11).

Tablo 9.
Hizmet Yılı Değişkeni ve Aile ile İlişkilerde Öz Yeterlik

Kategori	Kod	Katılımcı
20 yıl ve üzeri	Sporun akademik başarıyı desteklediğine inandırma	Emirkan, Engin
	Sporun farklı gelişim alanlarına katkı sağladığı	Emirkan, Engin
	Sporun sağlık üzerindeki olumlu etkisini gösterme	Engin, Doğan
	Sporun bağımlılık oluşturan alışkanlıklardan uzaklaştırdığına ikna etme	Engin, Doğan
	Ailelerin çocuklarını izleyebilmeleri için ortam oluşturma	Emirkan
	Sporun kültür olduğunu ailelere açıklama	Doğan
	Sporun bedenen ve ruhen çocuğu rahatlatacağına ikna etme	Engin
10 yıl ile 19 yıl arası	Sporun akademik başarıyı desteklediğine inandırma	Ayşe, Atakan, Kadir
	Sporun faydalarından bahsetme	Atakan

	Bağımlılık yaratan alışkanlıklardan uzaklaştırıcı etkinlikler	Atakan
2 yıl ile 9 yıl arası	Sporun önemine ilişkin ailelere farkındalık kazandırma	Erol
	Diğer öğretmenlerle iş birliği yaparak derslerin aksamayacağına aileleri ikna etme	Tarkan

Araştırmanın nicel bölümünde hizmet yılı arttıkça öğretmenlerin aile ile ilişkilerinin daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitel bölümde bunun gerekçesi incelendiğinde hizmet yılı 20 yıl ve üzerinde olan üç beden eğitimi öğretmeni okul takımlarına çocukların katılımına ilişkin ailelerin onayını almada farklı yaklaşımlar benimsediklerini ortaya koymuştur. Sporun akademik başarıyı desteklediğine inandırmaya yönelik konuşmaların yapıldığı, çocukların farklı gelişim alanlarına ve sağlığına katkı sağladığı, zararlı alışkanlıklarla mücadelede önemli olduğu, sporun bir kültür aracı olduğunu belirttikleri ve aileleri çocuklarını izleyebilmeleri için davet ettikleri hizmet yılı yüksek olan öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Bu konuya ilişkin Emirkan ve Engin öğretmenin görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Veliyi arıyorum. Çocuğunuz yetenekli, okul takımına alıyorum diyorum. Veli ne sporu çocuk zaten bacakları incecik, yorulur diyor... Ben de antrenmana davet ediyorum. Çocuğunuzun başarısını ve mutluluğunu görünce onay veriyor.” (Emirkan öğretmen, 30 yıllık öğretmen)

“... Aile ile iletişimim iyi. Bazen hocam çocuk antrenmana gidiyor, derslerinden geri kalıyor diyor. Ben de çocuk günümüz şartlarında kötü alışkanlıklardan uzak durur diyorum. Evde olsa telefon ve bilgisayara bakaca. Çocuk gelsin iki saat antrenman yapsın hem bedenem hem ruhen rahatlar diyoruz. Anne hak veriyor ve destekliyor...” (Engin öğretmen, 20 yıllık öğretmen)

10 yıl ile 19 yıl arasında öğretmenlik yapan Ayşe, Atakan ve Kadir öğretmen kişilerarası ilişkilerde aile ile ilişkiler açısından ailelere sporun akademik başarıyı desteklediği, bağımlılık yapan alışkanlıklardan uzaklaştırdığı ve çocuklara sağladığı faydalarına yönelik açıklamalarla olumlu iletişim sağladıkları tespit edilmiştir. Atakan öğretmenin konuya ilişkin görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

“...Ailelerin çocuklarını spora yöneltmede desteklerini alamıyor. Akademik hayat öncelikli oluyor. Spor istemiyorlar. Çocuklar akademik olarak başarısız olduğunda, bunun nedenini spora katılım sağlamaları ile ilişkilendiriyorlar... Böyle durumda sporun faydalarından bahsediyoruz. Kötü alışkanlıklardan uzak tuttuğunu belirtiyoruz. Bir nebze olsun ebeveyn rahatlıyor...” (Atakan öğretmen, 11 yıllık öğretmen)

Hizmet yılı 2 ila 9 yıl arasında olan Erol, Tarkan ve Azra öğretmenin aile ile iletişimde çocukların okul takımlarına katılımı açısından iletişimde nispeten sorun yaşadıkları saptanmıştır. Ailelere sporun önemine yönelik farkındalık kazandırmak ve branş öğretmenler ile iş birliği yaparak, spor katılımın diğer derslerdeki başarıyı olumsuz etkilemeyeceğini ailelere benimsetme çabaları ile iletişimi olumlu tuttukları belirlenmiştir. Bu konuya ilişkin Tarkan öğretmen görüşünü şu şekilde bildirmiştir;

“...Diğer ders öğretmenleriyle iş birliği yapıp çocuğu okul takımına aldığımızda, çocuğun herhangi bir sıkıntı yaşamayacağını, derslerinde aksama olmayacağı kanaatine aile varıyor.” (Tarkan öğretmen, 4 yıllık öğretmen)

Tablo 10.
Hizmet Yılı Değişkeni ve Çevre ile İlişkilerde Öz Yeterlik

Kategori	Kod	Katılımcı
20 yıl ve üzeri	Malzemeyi iyi koruma	Emirkan,
	Sponsor bulma	Emirkan,
	Esnaftan ricada bulunma	Engin,
	Devlet kuruluşları ve holdinglerden ricada bulunma	Engin, Doğan
10 yıl ile 19 yıl arası	Sponsor bulma	Ayşe, Atakan, Kadir
2 yıl ile 9 yıl arası	Bazı kurumlardan destek alma	Erol
	Bazen kendi cebimizden karşılıyorz	Tarkan, Azra

Beden eğitimi derslerinde ve okul takımlarının çalıştırılmasında malzeme önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişilerarası iletişim becerisi bu durumda gereklidir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu konudaki yeterliklerine yönelik uygulamalarına bakıldığında; hizmet yılı 20 yıl ve üzerinde olan Emirkan, Engin ve Doğan öğretmenin sponsor bulma, esnaftan, devlet kuruluşlarından ve bazı holdinglerden durumu izah edip, gerekli olan desteği alabildikleri belirlenmiştir. Ayrıca Emirkan öğretmen malzemenin sürekli alınması yanı sıra muhafaza edilmesinin önemine vurgu yapmıştır. Engin öğretmen ise malzemenin önemini ve içinde buldukları çaresizliği şu şekilde ifade etmektedir.

“...Yetersiz malzeme bizi bir nevi dilencilğe itiyor. Nazımızın geçtiği maddi durumu iyi olan kişilerden 5-10 tane top alabilir misiniz diye ricada bulunmuyoruz. Bazen esnafı dolaşıyoruz. Yeri geliyor bazı devlet dairelerine, kuruluşlara, holdinglere mail gönderip durumu anlatıyoruz. Okula malzeme alabilmek için önemli iki holdinge mail attım açık adresimi yazarak...Bazı maillerime olumlu dönüşler aldım...” (Engin öğretmen).

10 yıl ila 19 yıl arasındaki kategoride yer alan öğretmenlerin tamamı sponsor bularak materyal eksikliğini giderdiklerini ileri sürmüşlerdir. Kadir öğretmen bu konuda yaşadığı hayal kırıklığını şu şekilde ifade etmiştir;

“...Bu konuda çok zorluk çekiyoruz. Türkiye'nin önde gelen iş insanlarına mail atıyoruz. Bulduğumuz ilçedeki zengin kişilerle bağlantı kurmaya çalışıyoruz, ama pek fazla bir destek göremiyoruz.”

2 ila 9 yıl arasında hizmet yılı olan öğretmenlerin çevre ile iletişime yönelik olarak okul takımları ve ders materyalleri için gerekli olan desteği almada zorluk yaşadıkları saptanmıştır. 4 yıllık öğretmen olan Azra ve Tarkan sponsor bulma açısından yeterli destek alamadıklarını bazen materyal eksikliğini kendi bütçelerinden karşıladıklarını belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlerin kişilerarası öz yeterliklerinin diğer öğretmenler kadar yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“...Okul müdürünün destek olduğu durumda işimiz kolay oluyor. Onun dışında cebimden karşıladığım oluyor.” (Azra öğretmen)

Pedagojik bilgi ve beceriye ilişkin görüşler

Katılımcıların bu konuya ilişkin görüşlerini elde etmek amacıyla hazırlanan soruların analizi sonucunda “Dersin planlanması”, “Dersin uygulanması” kategorileri elde edilmiştir.

Tablo 11.
Pedagojik Bilgi ve Beceriye İlişkin Görüşler

Kategoriler	Alt Kategoriler	Kodlar	F	Katılımcı görüşleri
Dersin planlanması	Okulun fiziki olanakları	Spor salonunun olması ve büyüklüğünün yeterliliği f(5)	f(6E*,2K**)	“Dersi planlarken okulun genel durumuna, fiziki şartlarına, öğrencinin genel durumuna, kimi zamanda öğrencinin isteğine bağlı ders planını yaparım” (Azra Öğretmen, Hizmet yılı 4).
		Açık alanda sportif tesislerin olması f(2)		
		Okulun bahçesinin olması f(1)		
	Materyal sayısı ve niteliği	Materyal sayısının dikkate alınması f(5) Materyalin niteliğinin uygunluğu f(2)	f(6E,1K)	“Öncelikle fiziksel ortam, sınıfın mevcudu ve materyaller benim için önemlidir. Dolayısıyla dersleri planlarken dediğim gibi fiziksel ortama çok dikkat eder ve araç gereç materyaller benim için önemlidir...” (Erol Öğretmen, Hizmet yılı 3).

Hava şartları	Açık havalarda dersin açık alanda yapılması f (2) Kapalı havalarda spor salonu olmadığından sınıfta dersin uygulanması f (2)	f (3E,1K)	“Dersi planlarken öncelikle biz beden öğretmenleri hava şartlarına çok önem verirler. Alan yeterliliğine bakılır buna göre ders planlanır... Ama fiziki şartlar, hava durumu çok etkilidir dersin planlanmasında...” (Kadir Öğretmen, Hizmet yılı 12).
Öğrencilerin hazırbulunuşluğu	Ön öğrenmelerinin dikkate alınması f (2) Beceri öğrenmeye motive edilmiş olması f (1) Beceri öğrenimi açısından fiziksel uygunluğunun olması f (1)	f (2E,2K)	“Evet dersimizi planlarken ilk olarak öğrenci grubunun becerilerini göz önüne alırım. Öğretilecek beceri açısından hangi aşamalardalar onu keşfederim ve uygun etkinliklerle dersti eğlenceli hale getirip beceri öğrenimini gerçekleştiririm...” (Engin Öğretmen).
Öğrenci ilgi ve beklentisi	Öğrencinin derse katılımını sağlama f (1) Öğrenci isteklerine cevap verebilme f (1)	f (1K,1E)	“Öğrenci gelişim özelliklerine uygun etkinliklerle dersti uygulamaktayım. Konu anlatımını tamamladıktan sonra onların isteklerine göre sportif etkinlikler planlamaktayım.” (Ayşe öğretmen, Hizmet yılı 10)

*E=Erkek, **K=Kadın

Araştırmanın nicel bölümünde pedagojik bilgi ve beceri ölçeğinin alt boyutu olan öğrenci öğretimi boyutunda kadın öğretmenlerin lehine sonuç elde edilmiştir. Bu durumun gerekçesi incelendiğinde; öğrencinin öğrenimi için öğrenci hazır bulunuşluğu, öğrenci ilgi ve beklentilerine uygun ders içeriği sağlama, okulun fiziki olanakları, materyal sayısı ver hava şartlarının istenilen düzeyde olması gerekir. Öğrenci ilgi ve beklentilerine yönelik Ayşe öğretmenin yaptığı uygulama Tablo 9’da verilmiştir. Ayrıca öğrenci merkezli öğrenme ortamının oluşturulmasına dikkat çeken Azra öğretmenin de görüşü Tablo 9’da yer almaktadır. Erkek öğretmenlerin öğrenci öğretimin de daha çok okulun fiziki şartları, öğretim materyallerinin yeterliliği ve

hava şartlarının dersin içeriğini şekillendirmesi yer almaktadır. Dersin planlanmasında okulun fiziki şartlarına yönelik olarak Kadir ve Erol öğretmenin görüşü aşağıda sunulmuştur.

“Dersi planlarken öncelikle biz beden öğretmenleri hava şartlarına çok önem verirler. Okulun fiziki durumuna yani fiziki durumundan kastım okulun yapacak olduğumuz etkinliğe ne kadar uygun olup olmadığına bakılır. Alan yeterliliğine bakılır buna göre ders planlanır. Ama kazanımlar bellidir. Bu kazanımları bir şekilde çocuğa ulaştırmaya çalışıyoruz (Kadir Öğretmen).

“Öncelikle fiziksel ortam, sınıfın mevcudu ve materyaller benim için önemlidir. Dolayısıyla dersleri planlarken dediğim gibi fiziksel ortama çok dikkat eder ve araç gereç materyaller benim için önemlidir.” (Erol Öğretmen, 3 yıl).

Öğrencilerin hazır bulunuşlukları ve derse olan ilgi ve dersten beklentileri de bir beden eğitimi dersi planlamasında dikkate alınması gereken unsurlar olduğu katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Özellikle öğrencilerin fiziksel olarak rahatlıkla hareket ettikleri bu derste kendilerini ifade edebilmeleri ve özgür olarak hareket etmek istedikleri dersin planlanmasında katılımcıların dikkat ettikleri unsurlar arasında yer almaktadır.

“Ders esnasına beceri öğrenimi gerçekleşirken öncelikle dikkat ettiğimiz şey çocuğun hazır bulunma seviyesidir. Çünkü örnek verecek olursam beşinci sınıfa geçmiş, ortaokula yeni geçmiş bir öğrencinin bazen hazır bulunuşluk kendi yaşlılarıyla aynı olmayabiliyor. Örneğin kızlar daha çabuk ergenliğe girdiği için kızlar bazı verdiğimiz şeyleri daha kolay yapıp daha kolay anlayabiliyor o yüzden dikkat ettiğimiz beceri öğrenimi öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesi oluyor” (Tarkan Öğretmen, 4 yıl).

Öğrenci öğretiminde öğrencinin ilgisini derse çekme, onları öğrenmeye motive etme, eleştirel ve yaratıcı düşünmeye fırsat sağlayacak sınıf ortamının olabileceği öğrenci merkezli, onların ilgi ve beklentilerini merkeze alan uygulamalar beklenmektedir. Bu uygulamalara katılımcılarda Azra ve Ayşe öğretmen daha çok yer vermiştir.

Bedensel okuryazarlık kavramına ilişkin görüşler

Katılımcıların hepsi kavramı ilk kez duyduklarını ifade etmişlerdir. Bazı katılımcılar bu kavramla ilgili görüş belirtirken; bazıları görüş belirtmek istememiştir. Kavramın ne olduğuna ilişkin görüş beyan eden bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmuştur:

“Bu kavramı hiç duymadım ancak şöyle bir şey çağırışım yapıyor bende; kişinin yeterliliğiyle özgüveninin birlikte harmanlanıp bir

ortaya bir beceri çıkarabilme durumu gibi bir şey çağırıyor, çağırışım yapıyor” (Azra Öğretmen).

“Hayır hiç duymadım. Bedenin bir dili vardır sanırım ondan bahsediyor. Bazı çocuklar kendini ifade edemez ama güzel bir atletizm yarışmasında güzel bir koşuda güzel bir futbol müsabakasında kendini ifade edebilir. Dolayısıyla ben bunu oraya yorumluyorum. Beden dili bu olsa gerek” (Kadir Öğretmen).

“Şimdi şöyle az öncede belirtmiştik spor yapan insan bedeni fiziği uygun olan insan arkadaşlarının içinde doktor oldunuz iyi futbol oynuyorsunuz halı saha grubunuz var veya herhangi bir meslek kurulunda bu sportif anlamda başarıdır. Ama günlük hayatta çok önemli yani fiziğinizi tanımanız. Başkalarının sorun yaşadığı alanlarda fındık toplarken bile çuval taşırken bile koordinasyon anlamında yani koordinasyon merdiveni herkes çıksın demiştim. Bir öğrenci çıkar tıkr tıkr gösterdiğimi anında yapar diğer öğrenci 100 seferde yapamaz ya da bu folklor için de geçerli yani her konuda bedeniniz bildiğiniz uygunsuzsa her konuda başarılı olabilirsiniz. Yani mutlu olursunuz” (Emirhan Öğretmen).

Katılımcı görüşleri dikkate alındığında kişinin mevcut yetenekleri ve yeterlikleri doğrultusunda bir beceri ortaya koyması, bu beceriyi başarılı bir şekilde yerine getirdiğinde özgüven duygusunun gelişmesi ve bu performansın bireysel farklılıklar doğrultusunda şekillenmesi olarak kavram tanımladıkları görülmektedir. Kavrama ilişkin bazı göstergeleri ortaya koymuş olsalar bile beden okuryazarlığının öğrencilere kazandırılmasından en büyük paya sahip olan beden eğitimi öğretmenlerinin bu kavrama ilişkin farkındalık ve bilgi düzeyleri yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Özellikle beden eğitimi dersinin kazanımları arasında yer alan bu kavramı öğrencilere kazandırılmasında öğretmen bilgi ve farkındalık düzeyi önemli bir yere sahiptir.

Bedensel okuryazarlık algısına sahip olma durumu

Bedensel okuryazarlık kavramını ilk kez duyan katılımcılara kavramın açıklanmasının ardından onların bu konuda okuryazar olup olmadıkları sorulduğunda, araştırmacı kavramın özelliklerini açıkladıktan sonra katılımcıların 5’i kendisini bedensel okuryazarlık algısına sahip olarak nitelendirirken, 2’si sahip olmadığını, 1’i kısmen olduğunu ve 1’i ise kavramı yeterince kavrayamadığı için bu konuda görüş bildirmek istemediğini ileri sürmüştür. Bu konuya ilişkin katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Senin anlattıkların üzerine düşünürsek evet kendimi beden okuryazarlığına sahip birisi olarak düşünebilirim. Bunu benim söylemem çok hani söylerler ya mütevazisin. Ancak benim sporcu geçmişim ve öğrencilerinden geri dönütler bana gösteriyor ki bu alanda yeterli olduğumu düşünüyorum” (Engin Öğretmen).

“Fiziksel aktivite olarak ben zaten bu mesleğe başlamadan önce aktif olarak spor yapıyordum spor benim hayatımın her köşesinde idi zaten. Hem okulda hem de dışarıda takım sporları salı dan cumaya kadar haftanın dört günü idman yapıp hafta sonu da maça çıkıyordum. Dolayısıyla haftanın 5 günü sıklıkla spor yaptığımı söyleyebilirim. Düzenli olarak spor yapıyorum. Fiziksel aktivite yapmadığında o duruma alışan bir insan ondan kopamıyor. Çünkü bizim sporcu olarak kendimizi formda hissetmemiz lazım aynaya baktığım zaman ben kendi adıma böyle hissediyorum” (Erol Öğretmen).

“Fiziksel aktivite hayatımın esasında merkezindedir. Çünkü fiziksel aktivitenin bireye çok şeyler kazandırdığını biliyoruz. Bunun yanında sağlık, sosyalleşme, vücudun kendini sevmesi, vücudun bazı hormonları salgılayıp kendiyile barışık bir şekilde olması şeklinde birçok faydalarının olduğunu biliyorum fakat şu dönemler de sıklıkla fiziksel aktivite yapamıyorum. Düzenli olarak yapamıyorum. Çocuklarımın olması dolayısıyla, onlara zaman ayırmam gerekiyor. Dolayısıyla kendime fazla zaman ayıramıyorum. Çocuklarımın küçük olmasından dolayı. Evet yaşım kırk bir olmasına rağmen kendimi hala zinde ve sağlam hissediyorum. Bunun uzun süre devam edebileceğini düşünüyorum inşallah” (Kadir Öğretmen).

“Kavrama ilişkin açıklamadan sonra yeterli bedensel okuryazarlık algısına sahip olduğumu söyleyebilirim. Bende fiziksel aktivitenin yeri ve önemi çok büyük. Altı yaşından beri sporun içerisindeyim Türkiye şampiyonluğu ve Türkiye ikinciliği ve üçüncülüğü var benim hayatım spor. Benim mesleğim spor şimdi ne sıklıkla yapmakta olduğumla alakalı o motivasyona sahibim ve boşluk bulduğun her vakit yapıyorum. Haftanın üç günü mutlaka yapıyorum. Diğer günlerde boş günlerde yani 7 gün de yapabilirim. Aslında her gün neredeyse” (Ayşe Öğretmen).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ortalaması yüksektir. Görüşmelerden elde edilen bulgularda, beden eğitimi öğretmenlerinin okul içerisindeki iklimde olumlu özellikler yaşadıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Öğrenciler, meslektaşlar, idari personel ve yardımcı personellerle beden eğitimi öğretmenlerinin iletişim becerisine yönelik görüşler tespit edilmiştir. Özellikle öğrencilerle iletişim sağlama açısından katılımcılar öğrenci ile öğretmen arasındaki mesafenin mutlaka korunması gerektiğini, öğrenciyi dinlemenin ve onların gelişim özellikleri dikkate alınarak beklentilerine cevap verilmesi gerektiğinin, öğrencilere dersin içeriğinin eğlenceli olarak sunulmasının önemine vurgu yapmışlardır. Artunç’un (2020) araştırmasında, beden eğitimi ve spor

öğretmenlerinin yüksek düzeyde kişiler arası öz yeterliğe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz, Esentürk ve İlhan'ın (2018) beden eğitimi öğretmenlerinin mesleklerinde öğrenci, veli ve yönetici bağlamında yaşadıkları iletişim sorunlarını sahip oldukları kişilerarası iletişim becerisi ile en aza indirgeyebildikleri ve alternatif çözüm arayışlarına yönelerek problemlerin üstesinden gelmeyi başardıklarını ortaya koymuşlardır. Yılmaz ve Namlı'nın (2017) uygulama öğretmenlerinin mesleki yeterliklerine incelediği çalışmada, iletişim açısından pedagojik bilgi ve becerisi iyi olan öğretmenlerin öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri incelendiğinde ise yüksek düzeyde pedagojik bilgi ve beceriye sahip oldukları söylenebilir. Salgın döneminde yapılan çalışmada öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeyinin yüksek çıkması, öğretmenlerin çevrimiçi yaptıkları derslerde çok büyük problem yaşamadıklarını göstermiştir. Uygulamaya dayalı olan beden eğitimi dersinin çevrimiçi olarak öğrencilere sunulması Ivanov ve Tzankova'nın (2020) da belirttikleri gibi zor bir iş olarak görülmektedir. Buna karşın beden eğitimi öğretmenlerinin sahip oldukları pedagojik bilgi ve beceri çevrimiçi öğrenmeyi kazanımlara uygun bir şekilde tasarlayıp, uygun değerlendirme araçları ile destekleyerek öğrenme faaliyetlerini gerçekleştirebileceğini ortaya koymaktadır (Heaney & Walker, 2012). Mevcut çalışmamızdaki öğretmenlerin yaş ortalamaları dikkate alındığında teknolojiyi günlük hayatlarında aktif kullanan kesim olduğu görülmektedir. Ayrıca lisans düzeyinde bilgi ve iletişim teknolojileri dersini öğretmenlerin almış olduğu düşünülmektedir. Bu durum çevrimiçi derslerin yürütülmesini kolaylaştırabilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kişilerarası öz yeterlik ölçeğinin “okul içi ilişkiler” boyutundan elde ettikleri puan ortalamasının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Kadın öğretmenlerin okul içi ilişkilerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum okul içi ilişkilerde kadın öğretmenlerin iletişim becerilerinin daha iyi olduğu şeklinde ifade edilebilir. Mevcut çalışma sonucunu destekleyen literatürde öğretmen ve öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalar bulunmaktadır (Aktaş & Walter, 2005). Bu sonuca göre kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden günlük yaşantısı ve sosyal ilişkilerinde öz yeterlik inancının yüksek olması yorumunu yapabiliriz. Görüşmede Azra öğretmen “Genelde insanlarla ilişkilerim iyidir. Severim, sevilirim. Onlar da meslektaşım, öğretmen arkadaşım. İdari personeli de hiçbir zaman o kurumdan ayırmadım, ayırmam. O yüzden aynı ilgiyi alakayı gösteririm hepsine” şeklinde görüş bildirmiştir. Beden eğitimi öğretmenin kişilerarası öz yeterliği, sponsor bulmak, medya desteği, mahalli idariler, vb. destek alabilmek açısından önem taşımaktadır. Görüşmelerden elde edilen bulgular öğretmenlerin bu noktada yeterliklerinin olduğunu göstermektedir. Bazı öğretmenler sponsor bulmak için tanınmış holdinglerle irtibata geçtiklerini f(3), okul müdüründen destek almaya çalıştıkları f(3), bazen malzemeleri kendilerinin temin ettikleri f(2), Gençlik Spor Müdürlüğüne başvuruda bulduklarını f(1) görüşmeler esnasında belirtmiştir. Öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri açısından cinsiyet değişkeninin farklılık göstermediği, sadece öğrencilerin eğitimi

açısından kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha yüksek puana sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kazanımlara ulaşılmasında dersin planlanması, uygun ve çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme, sınıf hakimiyeti gibi unsurlara önem verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum hem kadın hem de erkek öğretmenler için önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifadeyle kazanımlara ulaşılmasında öğretmen cinsiyetinin çok önemli bir rolünün olmadığı görülmüştür. Bu sonucu destekleyen çalışmalara literatürde rastlanmıştır (Meriç, 2014; Mehmetlioğlu & Haser, 2013). Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerilerinin incelendiği çalışmada (Işıkgöz, Esentaş Deveci ve Güzel Gürbüz, 2022), öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerinde cinsiyet değişkeninin etkili olmadığı saptanmıştır. Benzer şekilde Dilek'in (2020) farklı branşlardaki öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini incelediği araştırma da cinsiyet değişkeninin farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu durum öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri bağlamında materyal bilgisine sahip olmaları, farklı yöntem ve stratejiler kullanabilmeleri, sınıf yönetimine hâkim olabilmeleri ile açıklanabilir. Bu konularda eksiklikler öğrenci-öğretmen arasında sorunlar yaşanabilmesi ya da kazanımlara ulaşılmasında yetersizliğe sebebiyet verebilir. Döş (2016b), öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini incelediği çalışmada öğretmenlerin materyal bilgisi, öğretim metotları, içerik bilgisi ve sınıf yönetiminde sorunların olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğretmen adayları üniversitede özellikle öğretim yöntem ve teknikleri bağlamında iyi eğitim almalıdır (Doğru & Aydoğdu, 2003). Ayrıca yeni öğretim yöntem ve stratejilerine yönelik olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitime tabi tutulması, sürecin daha nitelikli yürütülmesinde gereklilik gösterebilmektedir. Özellikle öğretim yöntem ve teknikleri çeşitliliği bağlamında öğretmenlerin daha çok geleneksel yöntemleri kullandıkları saptanmıştır. Konu bağlamında günceli takip etmedikleri görülmüştür.

Bedensel okuryazarlık cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Ancak bedensel okuryazarlığın kendine güven boyutunda kadın öğretmenlerin erkeklere göre daha yüksek puan elde ettikleri görülmüştür. Bu kavram ile ilgili görüşmelerde cinsiyet ayırt etmeden beden eğitimi öğretmenlerinin büyük kısmı kavramı ilk kez duyduklarını ifade etmişlerdir. Kavrama ilişkin yaptıkları açıklamalarda kişinin yeterliliği doğrultusunda ortaya becerileri koyabilmesi ya da bedeninin dilinin olduğunu, bazı öğrencilerin kendini bedensel hareketlerle ifade edebilmesi gibi çeşitli açıklamalarda bulunmuşlardır. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin bu konuya ilişkin farkındalıklarının cinsiyet ayırt etmeden yetersiz olduğunu göstermektedir. Bedensel okuryazarlık öğretmenler tarafından her ne kadar bilinmiyorsa da, bu kavram basit bir yapıya sahip değildir. Bu felsefi ve soyut kavramı, somut ölçülebilir bir sonuca dönüştürmek öğretmenler için zor bir görevdir (Francis vd., 2016). Beden eğitimi dersinin kazanımları içerisinde yer alması gereken bu kavramın öğrencilere kazandırılmasında beden eğitimi öğretmenlerinin bu kavramı anlamaları ve benimsemeleri gerekmektedir. Mevcut çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin bu kavramı bilmedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler kavramdan hareketle bazı tanımlamalar ortaya koymuştur, ancak bu tanımlamaların yetersiz olduğu

saptanmıştır. Örneğin bir katılımcı çocuğun bedensel okuryazarlık sayesinde beden eğitimini bir araç olarak kullanıp, kendini ifade edebilme becerisi olarak kavramı tanımlarken, bir diğeri hareketleri ortaya koyabilme öz yeterliğinden bahsetmiştir. Bir başka katılımcı ise beden dili ile bu kavramı eşleştirerek, bedenın okunmasına değinmiştir. Bu tanımlamaların oldukça yüzeysel olduğu ve anlamlandırma ve bağlantı oluşturma açısından yetersiz olduğu söylenebilir. Whitehead (2013) bu kavramı; bireyin yaşam boyunca amaçlı fiziksel uğraşları/aktiviteleri sürdürebilmek için değer vermesi, sorumluluk alma motivasyonuna sahip olması ve sahip olacağı güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış olarak açıklamaktadır. Bedensel okuryazar olan birey hareketin fiziki doğasını somutlaştırıp, bilgi ve deneyimlerini çevreyle etkileşimde kullanmaktadır (Whitehead & Murdoch, 2006). Araştırmada öğretmenlerin bedensel okuryazarlık algısına sahip olma durumları incelendiğinde, genel olarak kendilerini bedensel okuryazarlık algısına sahip olarak ifade etmişlerdir. Onların gerekçeleri genel olarak düzenli fiziksel aktivite yapmaları ve bunu sürdürecektir motivasyona sahip olmaları düşüncesidir. Oysa ki bedensel okuryazarlık sadece bireyleri kendi fiziksellikleri hakkında eğitmekle ilgili değil, aynı zamanda farklı ve zorlu koşullarda, örneğin buz/kar, hava, kara ve su (Whitehead, 2013) gibi ortamlarla etkileşime girilerek, bu ortamda fiziksel uygunluk parametreleri ile etkinlikleri gerçekleştirebilme durumunu da ifade etmektedir (Killinbeck ve ark., 2007). Araştırmada katılımcıların kendilerini bedensel okuryazar algısına sahip olarak görmelerinde kavrama ilişkin yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Stoddart ve Humbert'in (2020) öğretmenlerin bedensel okuryazarlık kavramı hakkındaki bilgi ve algılarını incelediği araştırmada da öğretmenlerin bedensel okuryazarlık konusunda bilgi eksiklikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada katılımcıların yarısı mevcut çalışmamızda olduğu gibi bedensel okuryazarlığın okuma ve yazma kısmına odaklanmıştır. Robinson, Randall ve Barrett'in (2018) araştırmasında da kavramın okuma yazma bölümüne odaklanıp, öğretmenlerin bedensel okuryazarlığını beden eğitimi ile ilgili kavramları anlama ve kullanma olarak ifade ettikleri saptanmıştır. Benzer şekilde Birleşik Krallık'ta erken eğitim seviyesinde çalışan öğretmenlerin de beden okuryazarlığı kavramından habersiz oldukları tespit edilmiştir (Foulkes vd., 2020).

Pedagojik bilgi ve beceri ile kişilerarası öz yeterliğin bedensel okuryazarlığı yordamasına yönelik olarak yapılan korelasyon analizi sonucunda pedagojik bilgi ve beceri ile kişilerarası öz yeterlik arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu, bedensel okuryazarlık ile ise yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca bedensel okuryazarlık algısı ile kişilerarası öz yeterlik arasında ise orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Araştırmanın ana problemi olan bu üç değişken arasındaki etkiye ilişkin yapılan çoklu regresyon analizinde, pedagojik bilgi ve beceri ile kişilerarası öz yeterlik birlikte bedensel okuryazarlık algısını açıklamada anlamlı bulunmamıştır. Tek başına pedagojik bilgi ve beceri bedensel okuryazarlık algısını %43 oranında açıklamaktadır. Bu durum bedensel okuryazarlık algısının gelişiminde ve kazandırılmasında beden eğitimi

öğretmenlerinin sahip oldukları pedagojik bilgi ve becerinin önemli rolü olduğunu göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterliliklerinin yüksek olduğu sonucunu ortaya koyarken, pedagojik bilgi ve beceri yönünden orta düzeyde bir dağılım görülmektedir. Öğretmenlerin bedensel okuryazarlık algıları orta seviyenin üzerinde çıkmıştır. Ancak görüşmeler bu kavramı ilk kez duyduklarını, bu kavrama ilişkin farkındalıklarının olmadığını ortaya koymuştur. Bu kavramın önemi dikkate alındığında ve beden eğitimi öğretmenlerinin bu kavramı öğrencilere kazandırmada önemli eğitimciler oldukları düşünüldüğünde; beden eğitimi öğretmenlerine kavramın tanıtılması, uygulamasına yönelik yurt dışında yapılan etkinliklerin tanıtılması açısından MEB seminerler düzenlemelidir. Ayrıca çocukların bedensel okuryazarlık kazanımında beden eğitimi öğretmenin rolüne yönelik araştırmalar yapılmalıdır.

Bu araştırmada kişilerarası öz yeterlik özelliğine yer verilmesi bedensel okuryazarlığında bireyin kendini ifade etme becerisi ile eşleştirildiğinden kaynaklıdır. Bulgular dikkate alındığında öğretmen öz yeterliği ile bedensel okuryazarlık algısının birlikte ele alınmasının anlamlı olacağı düşünülmektedir. Burada beden eğitimi öğretmenlerinin bedensel okuryazarlık algısının oluşumunda sahip olacakları pedagojik bilgi ve becerinin önemli olduğu tespit edilmiştir. Bunun öğretmen öz yeterliği ile incelenmesi öğrencilere bedensel okuryazarlık algısı kazandırılmasında gerekli olan nitelikleri ortaya koymasına hizmet edeceği düşünülmektedir. Beden eğitimi dersinin kazanımlarından biri olan bedensel okuryazarlığın kazandırılmasında beden eğitimi öğretmenine düşen rol dikkate alındığında, beden eğitimi öğretmenlerine sağlanacak hizmet içi eğitimlerle güncel kavramlar kazandırılmalıdır. Böylece bireyin yaşam boyunca aktif bir hayat sürmesi ve gerekli fiziksel uygunluk parametreleri ile donatılması yetkin kişiler tarafından sağlanmış olacaktır. Ayrıca bir beceri ya da kavramın kazandırılmasında öncelikle o kavrama ilişki bilgi, donanım ve deneyime ihtiyaç duyulmaktadır. Yurt dışı literatür incelendiğinde özellikle Avrupa'da bu kavramın okul müfredatlarında yerini aldığı, öğretmenlerin bu kavram hakkında yeterli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle bu kavramın yaygın olarak kullanıldığı Kanada da öğretmenlerin yeterliklerinin bu konuda iyi oldukları ve bireyi beşikten mezara götürecek hayat yolculuğunda bedensel okuryazarlığı kazandırmanın önemine ilişkin birçok projeler ortaya koydukları saptanmıştır. Bizim de öncelikle beden eğitimi dersi müfredatında bedensel okuryazarlığa ilişkin kazanımlara yer verilmesi ve bu doğrultuda beden eğitimi öğretmenlerine hizmet içi ya da beden eğitimi öğretmeni yetiştiren üniversitelerde bu kavrama yönelik dersler konularak, bilgi beceri ve deneyim kazandırılmalıdır.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve tüm araştırmacıların çalışmaya katkı sunduğunu beyan etmiştir. Yazarlar tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir. Çalışma için Trabzon Üniversitesi Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulu 01.02.2021 tarihli E-81614018-000-86 sayılı kararına göre etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Aktağ, I., & Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-132. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000055
- Almond, L., & Whitehead, M. (2012). The value of physical literacy. *Physical Education Matters*, 7(2), 61-63.
- Artunç, M. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlikleri ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Tez no. 629913) [Yüksek lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi- Erzincan].
- Baki, A., & Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (elektronik)*, 11(42), 1-21. <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6156/82721>
- Baltacı, A. (2018). Nitel üzerinde örnekleme ve örnekleme incelemesi üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Bandura, A. (1982). The assessment and predictive generality of self-percepts of efficacy. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 13(3), 195-199.
- Barnett, L. M., Dudley, D. A., Telford, R. D., Lubans, D. R., Bryant, A. S., Roberts, W. M., ... & Keegan, R. J. (2019). Guidelines for the selection of physical literacy measures in physical education in Australia. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2), 119-125. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0219>
- Brott, P. E., & Myers, J. E. (2002). *Development of professional school counselor identity a grounded theory*. In S. B. Merriam (Ed), *Qualitative research in practice examples for discussion and analysis* (pp. 145-160), Jossey-Bass A Wiley
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Capel, S., & Whitehead, M. (2015). *Learning to teach physical education in the secondary school: A companion to school experience*. Routledge.
- Cherniss, C. (1993). *The role of occupational self-efficacy in the etiology and recovery of burnout*. WB Schaufeli, C. Maslach and T. Marek (Eds.), *Series in applied psychology: Social issues and questions. Occupational burnout: Recent advances in theory and research*. 135-149.
- Çapri, B., & Kan, A. (2006). Öğretmenleri kişiler arası öz-yeterlik ölçeğinin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 48-61.
- Dilek, Ç. (2020). *Öğretmen adaylarının program okuryazarlık düzeyleri ile pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesi* (Tez no. 641676) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum].
- Doğru, E., & Aydın, F. (2017). Coğrafya öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi ile ilgili yeterliliklerinin incelenmesi/Examining the skills of geography teachers' technological pedagogical content knowledge. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(2), 485-506.
- Doğru, M., & Aydoğdu, M. (2003). Fen bilgisi öğretiminde kullanılan yöntemlerde karşılaşılan sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(13), 150-158.
- Döş, B. (2016a). Öğretmenlerin mesleki bilgi ve beceri ihtiyaçlarının belirlenmesi: nitel bir analiz. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 41-52.

- Döş, B. (2016b). Analyzing the alternative assessment applications for the development of teaching: review of literature. *International Online Journal of Educational Sciences*, 8(4). <http://dx.doi.org/10.15345/ijoes.2016.04.017>
- Dudley, D. A. (2015). A Conceptual model of observed physical literacy. *Physical Educator*, 72(5). <https://doi.org/10.18666/TPE-2015-V72-I5-6020>
- Durden-Myers, E. J., Green, N. R., & Whitehead, M. E. (2018). Implications for promoting physical literacy. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 262-271. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0131>
- Durmuşoğlu, M. V., & Yamak, B. (2022). Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin iletişim becerileri ve öz yeterliliklerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 13(3), 353-363.
- Elgit, B., & Yurtal, F. (2022). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf içi davranışlarının incelenmesi. *Journal of National Education*, 51(235).
- Esentürk, O. K., Yılmaz, A., İlhan, E. L., & Kan, A. (2019). Beden eğitimi öğretmeni kişilerarası öz yeterlik ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 24(2), 63-88.
- Essiet, I. A., Warner, E., Lander, N. J., Salmon, J., Duncan, M. J., Eyre, E. L., & Barnett, L. M. (2022). Exploring Australian teachers' perceptions of physical literacy: a mixed-methods study. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-20.
- Foulkes, J. D., Fowweather, L., Fairclough, S., & Knowles, Z. (2020). "I wasn't sure what it meant to be honest"-Formative research towards a physical literacy intervention for preschoolers. *Children*, 7(7), 76. <https://doi.org/10.3390/children7070076>
- Francis, C. E., Longmuir, P. E., Boyer, C., Andersen, L. B., Barnes, J. D., Boiarskaia, E., ... & Tremblay, M. S. (2016). The Canadian assessment of physical literacy: development of a model of children's capacity for a healthy, active lifestyle through a Delphi process. *Journal of Physical Activity and Health*, 13(2), 214-222. <https://doi.org/10.1123/jpah.2014-0597>
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson
- Gökçek, T., & Yılmaz, A. (2019). Pedagojik bilgi ve beceri anketinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Eğitim Dergisi*, 52-70. <https://doi.org/10.19128/turje.459678>
- Gökçen, M., & Kutluca, A. Y. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik inançlarının pedagojik yeterlikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 214-240.
- Harvey, S., & Pill, S. (2019). Exploring physical education teachers 'everyday understandings' of physical literacy. *Sport, Education and Society*, 24(8), 841-854.
- Heaney, C., & Walker, N. (2012). The challenges and opportunities of teaching sport and exercise psychology at a distance. *Sport and Exercise Psychology Review*, 8(2), 65-71.
- Işıkgöz, M. E., Deveci, M. E., & Gürbüz, P. G. (2022). Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 62-79.
- Ivanov, V., & Tzankova, J. (2020). Online distance education on Wordpress web-based platform as an innovation in the learning process of sports students from medical university–Sofia during the pandemic of COVID-19. *Pedagogy*, 92(7), 143-51.
- Kan, A., & Çapri, B. (2008). Öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, yaş, mezun olunan okul ve medeni durum açısından incelenmesi. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 7(14).
- Koehler, M., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60-70.

- Lundvall, S. (2015). Physical literacy in the field of physical education—A challenge and a possibility. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 113-118. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.02.001>
- Mehmetlioğlu, D., & Haser, Ç. (2013). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının mesleğe hazır bulunuşlukları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(34), 91-102. <https://doi.org/10.9779/PUJE531>
- Meriç, G. (2014). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPABGÖ) konusunda özgüven seviyelerinin belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(2), 352-367.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Munusturlar, S., & Yıldız, G. (2020). Beden eğitimi öğretmenleri için algılanan beden okuryazarlığı ölçeği'nin faktör yapısının Türkiye örneğine yönelik sınaması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35(1), 200-209. doi: 10.16986/HUJE.2019049146
- Neuman, D. (2014). Qualitative research in educational communication and technology: A brief introduction to principles and procedures. *Journal of Computing in Higher Education*, 26(1), 69-86.
- Özgül, F., Semiz, K., & Kangal, M. (2023). Ortaokul Öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-12.
- Robinson, D. B., Randall, L., & Barrett, J. (2018). Physical literacy (mis) understandings: What do leading physical education teachers know about physical literacy? *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 288-298. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0135>
- Saracaloğlu, A. S., Certel, Z., Varol, S. R., & Bahadır, Z. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ve denetim odaklarının incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 54-65.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (Eds.). (2017). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Anı Yayıncılık.
- Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-23. <https://doi.org/10.17763/haer.57.1.j463w79r56455411>
- Shulman, L. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14. <https://doi.org/10.3102/0013189X015002004>
- Stoddart, A. L., & Humbert, M. L. (2021). Teachers' perceptions of physical literacy. *The Curriculum Journal*, 32(4), 741-757. <https://doi.org/10.1002/curj.107>
- Şekertağ, F., & Yılmaz, A. (2023). Covid-19 Sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri ile mesleki inançlarının iş performansına etkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 12(2), 269-280.
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2007). Multivariate analysis of variance and covariance. Using multivariate statistics. Allyn and Bacon
- Taş, H., & Altunsöz, İ. H. (2021a). Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlığını değerlendirme. *Eğitim ve Bilim*, 46(208).
- Taş, H., & Altunsöz, İ. H. (2021b). Bedensel okuryazarlık kavramı ve önemi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(3), 109-122.
- Tremblay, M. S., Colley, R. C., Saunders, T. J., Healy, G. N., & Owen, n. (2010). Physiological and health implications of a sedentary lifestyle. *Applied Physiology, Nutrition and Metabolism*, 35(6), 725-740. <https://doi.org/10.1139/H10-079>
- Whitehead, M. (2010). *Physical literacy: Throughout the life course*. Routledge.
- Whitehead, M. (2013). *What is education in physical education?* Physical Education Debates, 22-36.

- Whitehead, M., & Murdoch, E. (2006). Physical literacy and physical education: Conceptual mapping. *Physical Education Matters*, 1(1), 6-9.
- Yaşın, İ. (2022). Beden eğitimi öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlik düzeyleri ile liderlik yönelimlerinin incelenmesi. (Tez no. 727523) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara].
- Yavuz, M. (2018). Kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlerin kişilerarası öz-yeterlik inançlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2057-2067.
- Yıldizer, G., & Munusturlar, S. (2022). Differences in perceived physical literacy between teachers delivering physical education in schools: classroom teachers vs physical education teachers. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(6), 626-639.
- Yılmaz, A., & Zorlu, Y., & Aslantürk, O. (2023). Beden okuryazarlığı fiziksel aktivite davranışı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişki. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 231-243.
- Yılmaz, A., & Kabak, S. (2021). Perceived physical literacy scale for adolescents (PPLSA): Validity and reliability study. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(1), 159-171.
- Yılmaz, A., Esentürk, O. K., & İlhan, E. L. (2018). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik durumları ve öğretim sürecinde bu duruma yol açan nedenler: Karma araştırma yaklaşımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2091-2103. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2448>
- Yılmaz, A., & Namlı, S. (2017). Öğretmenlik uygulaması dersine katılan uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 14(3), 3061-3077.
- Yorgancı, A. E., & Bozgeyikli, H. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Kişilerarası Öz Yeterlilik Algılarıyla Örgütsel Güven Algılarının İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 47-79.
- Zimmerman, B. J., Bandura, A., & Martinez-Pons, M. (1992). Self-motivation for academic attainment: The role of self-efficacy beliefs and personal goal setting. *American Educational Journal*, 29, 663-676. <https://doi.org/10.3102/00028312029003663>

Extended Abstract

Self-efficacy belief is effective in the practice of teachers' profession. Self-efficacy belief also affects the professional pedagogical knowledge and skills of the teacher. Pedagogical knowledge is concerned with teaching techniques and strategies to realize learning and encourages teachers to take on the role of facilitators, evaluators, administrators and advocates of learning. Pedagogical knowledge and skills and interpersonal self-efficacy are two variables that facilitate the profession of a physical education teacher. In addition to these two variables, the physical literacy of the physical education teacher, who is responsible for gaining lifelong movement or physical activity behavior, raising awareness for the active life to create a healthy individual, and providing gains for the basic knowledge and skills of sports branches, also plays an important role. The aim of this study is to examine the relationship between these three variables.

The research was designed with an explanatory sequential design, one of the mixed research approaches. The research was carried out on physical education and sports teachers working in secondary and high schools in Giresun City Center in the

2nd Term of the 2020-2021 Academic Year. In the quantitative part of the study, physical education teachers were included in the study in accordance with the principle of voluntariness, with simple random sampling, one of the random sampling methods. While 80 of the teachers working in secondary school are male, 35 are female. While 31 of the teachers working in high school are male, 73 of them are female. In the qualitative part, maximum variation sampling was used in the selection of the study group. Of the teachers who participated in the qualitative part of the study, 2 were female and 7 were male. They also have at least 2 years of teaching experience. Quantitative data were obtained through "Physical Education Teacher Interpersonal Self-Efficacy Scale", "Pedagogical Knowledge and Skills Scale" and "Perceived Body Literacy Scale for Physical Education Teachers". Qualitative findings were obtained by semi-structured interview, one of the interview techniques. Quantitative data were delivered to the teachers working in secondary and high schools in Giresun, via e-mail or social media, with the data collection tool created on Google Form due to the epidemic. Data were collected between 12 March and 29 June 2021. After the quantitative data were analyzed, the mean scores obtained from the scales were ordered from the highest to the lowest. While collecting quantitative data, physical education teachers who want to participate in the qualitative part, which is the second stage of the research, were asked to write their e-mail addresses. Among those who wrote their e-mails, 9 participants with high, medium and low level characteristics for each of the three measurement tools were included in the qualitative part. Interviews were held at the time and place that the participants deemed appropriate. In order to minimize data loss that may occur during the interviews, a voice recorder was used with the permission of the participants. The interviews lasted between 15 and 36 minutes. The data were analyzed with the SPSS 24 Package Program. Skewness and kurtosis values in the normality of the data, normal distribution curve and Levene (equality of variances) test results were examined. Cronbach Alpha internal consistency coefficients and test-retest analysis were performed. In addition, Lisrel 8.8 Package program was used to test the construct validity of the measurement tools. Content analysis was used in the analysis of the interviews.

According to the gender variable, the mean score of physical education teachers from the interpersonal self-efficacy scale was found to be high in favor of female teachers in the dimension of "in-school relations". According to the gender variable, the mean score of physical education teachers from the pedagogical knowledge and skill scale is higher in favor of female teachers in the "Student learning" dimension of the scale. It was determined that the mean score obtained from the physical literacy scale was higher in favor of female teachers in the "Self-confidence" dimension. Correlation analysis was performed for the relationship between dependent variables. Interpersonal self-efficacy belief, pedagogical knowledge and skill, and moderate; It has a highly positive relationship with physical literacy. Interpersonal self-efficacy has a moderately positive correlation with physical literacy and pedagogical knowledge and skills. Multiple regression analysis was performed to explain the effect

of the variables on the dependent variable. According to this; The variables of pedagogical knowledge and skill and professional belief together give a high and significant relationship with teachers' physical literacy ($R=0.66$, $R^2 = 0.43$, $p<0.01$). Together, these variables explain 43% of the variance in teachers' job performance. The scores of teachers from the scale of pedagogical knowledge and skills ($\beta=0.61$, $t=10.10$, $p<0.05$) have a statistically positive and significant effect on physical literacy. According to the qualitative findings obtained, the theme of interpersonal self-efficacy in the school climate was examined under the categories of communication with students, communication with administrative personnel and communication with auxiliary personnel. The views of teachers on their pedagogical knowledge and skills are explained with the categories of planning the lesson, choosing teaching methods and techniques in the implementation of the lesson, and classroom management. The views on physical literacy, which is a new concept in the field of physical education, were examined under the categories of perception and possession of the concept.

It was determined that physical education teachers had high levels of interpersonal self-efficacy beliefs, pedagogical knowledge and skills, and physical literacy. It has been concluded that female physical education teachers have higher in-school communication skills, moreover, the teaching activities offered to the students in terms of pedagogical knowledge and skills are higher, and their sense of self or self-confidence is better in terms of physical literacy. Pedagogical knowledge and skills are an important explanation of physical literacy. Having high pedagogical knowledge and skills can also positively affect physical literacy. It has been observed that physical education teachers do not have awareness of the concept of physical literacy, and they do not have knowledge about this concept, which is an achievement of the physical education journal.